

ELŐFIZETÉS

NYELVBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hetős pénteken egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, március 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: Kereskedők, mint gyáralapítók.
- A honvédelmi miniszter Aradhoz.
- A gyermekkórház új telke.
- A belügyminiszter és a lapok szállítása.
- Aradi nők iparpártolási mozgalma.
- Mósvás Bálint ügye.
- A város automobiljait.
- A radnai kolostor vendége.
- A főispáni lakás-pörök.
- Formosa katasztrófája.
- Az aradi enklavát megépítik.
- A kártya-adóság.
- Letartóztatott szegedi diákok.
- Aradváros 76,000 koronája.
- Marx Imre adósága.
- Téma: Falusi szerelem. Írta: Hevesi József.
- Csarnok: Vojtek Chronicle letartóztatása.
Írta: Przerwa Talmajer Kázmér.

Kereskedők, mint gyáralapítók.

Arad, március 21.

Add uram, hogy Ausztriának minél kevesebb öröme teljék az 1917-ig meghosszabbított közös vámterületben: ebben az óhajlásban közösségre lép az ország minden pártja, embere. Ennek érdekében ujulnak föl az iparpártoló mozgalmak, a melyek, ha nem is járnak egészen a biztos nyomon, eredményük nem kicsinyelhető. Talán ezek nem maradnak meg a jelszavaknál s mindenki a maga szívében állítsa föl a vámsorompót, a melyet a politikai viszonyok miatt az osztrák áruk előtt nem állíthattunk föl.

Ennek a törekvésnek irataihoz tartozik

az a fölhívás, a melyet Debrecenből, egy ottani kereskedelmi egyesület aláírásával kaptunk. A fölhívás az iparpártolás mellé szükséges gyáripár megteremtésére azt ajánlja, hogy álljanak össze a kereskedők oly országos szövetség, illetve részvénytársaság megteremtésére, a melynek célja, hogy Magyarországon gyárakat alapítsanak, — s ugyanazon kereskedők kötelezzék magukat, hogy az alapítandó gyárak fogyasztói lesznek. A fölhívás határozott tervet nem terjeszt elő, hanem arra kéri az ország gazdasági köreit, közvéleményét, hogy „foglalkozzanak az eszmével.”

Megtesszük. Új formába öntve Széchenyinek elhíresült mondását: még a legnagyobb örültséggel és a leggyerekebb naivitással is foglalkozni kell, mihelyt ez a magyar gyáripár megteremtésére vonatkozik. S a debreceni eszme semmi esetre se örültség; — a naivitásból már van benne valami. Hanem a szándéka dicséretes. A mikor gyáralapításra gondolunk, mindig a külföldi tőke beédesgetése a cél; pedig ha a gyáripárt oly módon tudjuk növelni, hogy az a nemzeti tőkét gyümölcsözteti, bizonyára helyesebb. Az eszmének az a része pedig különösen tetszetősnek látszik, hogy az alapítók maguk biztosítják a gyárak termékeinek kelendő értékesítését.

Hanem a jó szándék újra rossz mesgyére tévedt. Az, hogy az ország gyáripárát megteremtse, első sorban nagy tőkéket igényel, szabad tőkéket. A kereske-

dők legnagyobb részének tőkéi le vannak kötve a saját üzleteikben, vállalataikban, — s mihelyt abból a tőke egy részét kivonnák, az üzlet szenvedné meg. Ha tehát a debreceni ajánlat országszerte érvényesülne: azzal, amit az egyelőre bizonytalan keresetű gyáripárba fektetnének, a kereskedelem biztos produkciója veszítené. Egy-két gyáracska a kereskedők szövetkezése létre tudna hozni, ha még a nagykereskedők tömege is csatlakoznék; de azt a nehéz tuskót, a mely felé a debreceni kereskedők eszméje akarja a fejszét vágni, nem hasítaná ketté.

A gyáralapításra hosszabb ideig a pénzintézeteket nógatták. Ha annak a rengeteg tőkének, amely a bankokba részvényösszeg és betét formájában jut, csak századrészt fordítanak gyáralapításokba: mesés iparunk lenne. Hanem a pénzintézetek nem állottak kötélnek. Rájuk — mondták — a biztos gyümölcsöztetés, nem pedig a kockázattal járó vállalkozások céljából bízták a részvénytőkét, a betétet. S néhány országos bankon kívül nincs pénzintézet, — a vidéken legkevésbé, — amely tőkéivel iparvállalatok alapításában, kiterjesztésében résztvesz.

Hát kik alapítsanak gyárakat? Ejnye, hogy ezt nem akarják észrevenni. Nézzenek át Ausztriába. A cseh oligarhák, a lengyel slachták és az osztrák főnemesek nevei szövögyárak, s egyéb ipartelepek címtábláin olvashatók. Franciaországból gróf Chardomet nem lusta Magyarországra jönni,

Falusi szerelem.

Írta: Hevesi József.

Szinte távolgyó lépésekkel bandukolt végig Felhős Jóska az akáclobos falu nagy utcáján. Edes érzések színté elkábitották. Most jött messziről, messziről, a bosnyákok országából, ahol töböt töltött két esztendőnél, valahol Brebinje közelében, fenn egy nagy hegyszikla tetején, kicsiny kaszárnyában, Ferenc Jóska sanyaru kenyere, hova még a madár se hozott hirt edes szülőházjáról, kicsiny kis falujáról, szög, özvegy edes anyjáról.

De hát hiszen olyan hosszú, aminek vége ne volna. Csak lefutott hát az idő homokóráján az a nyomoruságos három esztendő is — az újkor virágos esztendei, hajh, így pazaroltanak el a dohos kaszárnyában! — és Felhős Jóska egy szép napon abférohotta a risztangját. Hogy az a jóságos jó Isten akárhová tegye!

Azán hátat fordított annak a görbe országnak, ahol nem ösmerik az akácvirágot és ahonnan két keserves esztendő alatt annyi keserves sóhsjt küldözgetett a vándorfelhőkkel hazafelé. Ráült a füstös gőzökre és dobogó szívvel indult Nagy-Magyarországnak kicsi falujába, szép leányokról híres Mező-Csobánkára.

Ment a gőzös, ment a gőzös Dunán innen, Dunán túl, amíg végre harmadnapra eljutott az alföldi nagy rónaságra, ahol a madár is magyarul dalol. Micsoda edes gyönyörűség

gel zengett a fülében a sok magyar szó edes muzsikája! És milyen nagy boldogság költözött vágyakozó szívébe, amikor a döcögő vonat ablakából láthatta a nagy sík Alföldet, a ringó kalásztengereket, a lombos tanyákat, az apró falvakat, melyeknek kis házikói közül úgy ágaskodott égnek a karsu templomtorony, akár pihés csibéi körül az anyatyuk.

Estalkonyat volt, hogy valahol Békés vármegyében egy kis állomásnál leszállhatott a füstösről. Innen még jó pár órányit kellett gyalognia, három falut is bejárnia, hogy hazajut hasson. Haza, szép lányokról híres Mező-Csobánkára, ahol özvegy edes anyja még csak nem is sejt, hogy milyen érzékekkel fog még ezen a szent éjtszakán bezörgetni muskátlis kis ablakán az ő Jóska fia.

Szinte távolgyó lépésekkel bandukolt hát végig Felhős Jóska a legelső falunak akáclobos nagy utcáján. Nem az ő faluja volt még, de azért ha a szívére hallgat, megölelt volna biz ő itt is minden kapufőfát, annyira megejtette a szívét ez az edesen mosolygó környezet. Az esti harang is megkondult és a levegőben áhítat reszketett együtt az akác edes illatával.

Sietős volt ugyan az útja nagyon, mert hát nem akarta öreg éjtszakán felzörgetni edes szülőjét, de azért mégsem tudta aprózni a lépését. Olyan jól esett neki végigtalálni ezen a végtelen hosszú utcason, melynek minden háza szinte egyforma, tiszta, rendez helyek.

Minden házából ablak mosolyog az utcára, az ablakban virág és a virágok között itt ott mosolygó leányfej kandikált az ismeretlen legény után.

Akikkel szemben találkozott, azokat barátságosan köszöntötte. Egyik másik szoba is állott vele. Honnan jön, hová megy? De jól is esett velük elbeszélgetni!

Tul járt már a nagykorcsmán, mikor szomjuságot érzett. Nem is csoda: egész nap rekkenő meleg volt, különösen pedig azokban az átfüllött vasuti kocskiban.

Nem sokat tanakodott, befordult a legelső ház kis kapuján. Egy ital vizet magyar háznál ugyan kitől tagadnának meg?!

Rendes, takaros volt annak a háznak is a tájéka, ahova beköszöntött. A ház előtt, szinte az udvar kellős közepén vén eperfa. Az eperfa alatt asztal, az asztal körül együtt ült a gazda a családjával, feleségével, leányával. Éppen most akartak a vacsorához fogni.

Az adjon istenre barátságos fogadj isten volt a válasz.

Mikor aztán Felhős Jóska elmondta a kívánságát, a gazda csak annyit mondott, hogy hát az ő kutyukat valami öreg javasasszony még a múlt nyáron megátkozta volt. Azóta nem oltja annak a vize a szomjuságot. Aztán meg ilyen messziről jött embernek nem is való ám az ő vizüközi innia. Hanem, ha a vendég csakugyan megszomjazott, hát azon lehet ám másképpen is segíteni. Kóstolja meg

hogy itt műselyemgyárat alapítsanak. Vagy Németországról beszéljünk, ahol a gyárosok a császár közvetlen környezetéből kerülnek ki? Hát igenis, a nagy földesurak, tekintet nélkül arra, hogy főrendek-e, vagy még a nemesi címer híjjával is vannak. Nekik, legalább nagy részüknek, — nincs minden tőkéjük a földbe fektetve, amely aránylag csekély befektetéssel gyümölcsösök. Teremtsék meg, fejlesszék a mezőgazdasági ipart, amely hozzájuk legközelebb áll, s alapítsanak egyéb, a hazai szükségletet kielégítő gyárakat. Nem hazafias áldozatkép követelik ezt tőlük, hiszen az okosan, a maga helyén történt gyáralapítás meghozza a maga százalékaikat, különösen olyankor, ha a gyár magántulajdon, s nem kénytelen a részvénytársasági formával járó nagy terheket, tantiémekeket viselni.

Immár a vidékre is kigyűrűztek a hullámok annak a mozgalomnak, amelyet az ország főúri asszonyai indítottak meg a magyar iparpártolás érdekében. Nos, a férjeik, a magyar főurak is tehetnének valamit: teremtsék meg azt, a mi nélkül senki, se a kereskedők, se pedig a magnásasszonyok nem tudnak igazi iparpártolást folytatni: a magyar gyáripárt.

+

A honvédelmi miniszter Aradhoz.

(Östördíjak magyar hadapródoknak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

A képviselőházban a magyar vezényszó kérdésével kapcsolatban sűrűn hangozott fel a kormányok részéről az a panasz, hogy a magyar ifjak csak elvétve mennek a katonai pályára és így a hadsereg magyar tisztjeiben nagy hiányt szenved. Szomorú, de tényleg úgy van, hogy a magyar tisztok a hadsereg tisztikarának alig husz százalékát teszik. A magyar központosítói fiatal valósággal iróznak a szép sikerekkel kecsegtető katonai pályától és inkább szaporítják az amúgy is túltengő jogász proletárium számát. Ilyen körülmények között nem is csudálatos, hogy a magyar szellem nem fog-

lalja el a hadseregben az öt megillető helyet. Ha a magyar ifjak félre teszik azt az ellen-szenvet, amelylyel a katonai pályára iránt viselkednek, úgy pár éven belül nemzeti szempontból gyökeresen meg fognak javulni az állapotok a hadseregben. A hadügyi kormány újabb szintén igyekszik arra, hogy a magyar ifjak mentül tömegesebben menjenek a katonai pályára. A vagyontalanság ma már nem akadály, mert szép számmal vannak ingyenes, vagy fél fizetéses helyek a katonai iskolákban.

A magyar honvédelmi miniszter, mint minden évben, úgy most is felhívást intézett az illetékes batóságokhoz, hogy tegyék közhírré a pályázatot a katonai intézetekben magyar honos ifjak részére fentartott helyekre.

Aradra ma érkezett a Bihar Ferenc volt honvédelmi miniszter aláírásával ellátott pályázati felhívás, amelyet a tanács azzal az utasítással utalt át az aradi katonai osztályhoz, hogy a pályázatot tegye közszemlére és minden érdeklődőnek adja meg a szükséges felvilágosításokat.

A közös hadsereg katonai nevelő- és képző-intézetében magyar honos ifjak részére 228 hely van fentartva. A honvéd főreáliskolákban és a Ludovika Akadémiában 110 hely van üresedésben magyar honosok számára.

A miniszteri rendelet végül megjegyzi, hogy az érdeklődők a honvédelmi miniszterium segédhivatali főigazgatójától és megkaphatják a kellő felvilágosításokat.

A katonai osztály a napokban hirdeti ki a pályázati felhívást is a feltételekről részletes felvilágosítást nyújt.

A gyermekórház új telke.

(A Kossuth-híd mellett.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő-egyesület a múlt hónapban tudvalevőleg azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy létesítendő gyermekórházának adjon a város egy megfelelő telket. Kérvényében az egyesület ki is jelölte az állami gyermek-menhelylyel szem-

közti elterülő egy katasztrális holdnyi területet, mint amely legalkalmasabbnak mutatkozik a gyermekórház céljaira. A február havi közgyűlés a tanács indítványára nem teljesítette az egyesület ezen kérelmét, azzal indokolván meg határozatát, hogy a kért terület a tervezett új liget határvonalába esik.

A Fehér Kereszt-egyesület, amely a közérdekből is mielőbb dűlőre akarja juttatni a gyermekórház ügyét, erre — mint ismeretes — újabb kérvényt adott be a városhoz, amelyben a Vásár-téren kért egy katasztrális holdnyi területet. Az e havi közgyűlés ezen telek megadását sem tartotta célszerűnek és felhívta a Fehér Kereszt-egyesületet, hogy más, közegészségügyi szempontból alkalmasabb telket kérjen a várostól.

Hosszu vajadás után végre most kilátás van arra, hogy a Fehér Kereszt a kórház céljaira telket kap a várostól. Tegnapelőtt ugyanis Posgay Lajos dr. főorvos, Virágh Lajos főmérnök és végvári Neuman Adolf, a gyermekórház egyik alapítója, helyszíni szemlét tartottak a kórház részére legalkalmasabbnak mutató két városi telken. Az egyik e oldalra alkalmas telek a Kossuth-utcai híd balra eső, eddig vásárok helyéül szolgáló tér, a másik a híd jobb oldalra fekvő, a Varjassy József-utca és Kossuth-utca egymásba szögletes felé eső telek.

Híre járt, hogy a Varjassy József-utca és a Kossuth-utca szögletébe eső telek volna a bizottság véleménye szerint a legmegfelelőbb hely a gyermekórház céljaira. Ezzel szemben úgy értesülünk, hogy a tanács a Kossuth-hídtől balra eső sertés piac helyét fogja javaslatba hozni a közgyűlésnek. A sertés piac céljaira ugyanis az utaknak időközben való kiaszfaltózása folytán más alkalmas hely is kínálkozik és így a tanács véleménye szerint a jelzett telek minden akadály nélkül átengedhető a gyermekórház céljaira.

A tanács javaslata előtt a jövő havi közgyűlés fog dönteni és amennyiben megszavazza a javasolt telket, úgy a gyermekórház ügye, ez a város közegészségügyi érdekeire rendkívül fontos ügy végre valahára dűlőre jut.

az ő kerti vinkőjüket, amelyik ott termett a domboldalon. Egyszer meg lehet azt inai.

Még ki sem mondta a szót, már felpatlant a helyéről egy huncut szemű leány — innen-onnan bizony lehetett már vagy ezerhetes! — és rohant a pince felé.

Felhős Jóska úgy tett, mintha szabadkozna, — de nem volt rá sok ideje, mert a Juliska — csak most látta, hogy milyen gyönyörűségeen szép leányzó! — már is visszatért fordult, kezében egy szép mázos kanocsóval.

Az asszony — aki, amennyire a félhomályban láthatta: bizony jóképű alföldi magyar fajta volt, de szép is lehetett valamikor! — szintén biztatni kezdte, hogy hát ne vesse meg az ő sültjét, főzjét.

— Már csak tessék helyet foglalni!

— Jóska mentegedődni kezdett, hogy hát így, meg amúgy, neki nincs ám ideje, mert öreg éjszaka lesz mire ő hazakerül... De a gazda megnyugtatta. Jobb, ha megvárja egy kicsit, amíg a levegő lehül. Mert kutya rekkenő meleg volt ám ma egész nap. A szép holdvilágos éjszakán azután sokkal gyorsabb tempóban megy a gyalogolás.

De nem ez a beszéd vette le a lábáról Felhős Jóska. Egészen más marasztalta őt vissza.

A Juliska.

Juliska két fekete kalásis szeme, melyek úgy tündökölték a foszforeszkáló félhomályban — mert már bizony beszédtévedett! — mint két Szent János bogár.

Nem is sokáig kérette hát magát.

Engedett a barátságos marasztalásnak és letelepedett az asztal mellé.

*

Mi türes-tagadás! nagyon jól esett neki a józsi vacsora! Hej, de régen is volt már módja benne! Abban a görbe országban, ahonnan — hála legyen a menybeli jó istennek! — végre kiszabadult, bizony nem igen juthatott ilyen falatokhoz.

Hát csak elfalatozgatott Felhős Jóska a barátságos magyar portán. Az első kancsónak csakhamar a fenekére jutottak, de a Juliska ismerte jól a járást a pincéhez. Olyan volt ez a kancsó, mint a biblibéli korsó! Nem fogott az ki!

És a bor mellett megereedt az édes beszéd ária.

És Jóska beszélhetett a katonai élet szomorú tapasztalatairól. Messze országnak nagy szegénységéről. A vándormadarakra bizott izenetekről, melyeket a sziklás országból küldözgetett haza, a sík Alföld kalászos Kanaán-jára...

Fenn az égen a csillagok szikráztak és a hold ezüstös világosságát szórt a földre. Egymás arcát alig láthattak. De Felhős Jóska nem is keresett más világosságot, mint két fekete szemnek égő ragyogását.

Ez biztatta, ez marasztalta, ez tartotta vissza. Pedig már jó későre fordult.

Bizony már közel járt az idő az éjfélhez, mire utnak bocsájtották. Azaz, hogy akkor sem bocsájtották még el egészen. Közakarattal elkísérték. A gazda is, az anyjuk is, meg a Juliska.

És csillagsugaras nyári éjszakán így indult tovább Felhős Jóska özvegy édes anyjához az ő kicsiny falujába, szép lányokról híres Mező-Csobánkára.

De a szép lányokra bizony most eszeágában sem volt gondolni.

Hiszen ott ballagott mellette a szép sugárnövésű Juliska. Egymás mellett lépkedtek, jó messzire hagyva maguk mögött az öregeket.

Egy csillagsugaras nyári éjszakán a két fiatal szívbe édes vágyak költöztek és a nyári éjnek szerelmes tünderei láthatatlan szálakkal szövögették össze a fiatal legény lelkét a fiatal leány fehér lelkével.

Jóska megszorította a leány kezét és a szavában eskü szentsege reszketett:

— Visszajövök hozzád, Juliskám, visszajövök hozzád.

A falu határán tul bucsuztak el egymástól.

*

Hát bizony szebb hajnalhasadás özv. Felhős Gábornéra nem virradhatott volna, mint amikor szürkülő reggelen — éppen a tyúk-ó felé tartott — egyszerre csak elébe állt az ő Jóska.

Bizony kiesett a kezéből az ocsuval együtt a szakajtó és szegény öreg asszony úgy omlott az ő drága fia karjál közé. Meleg könyvek mosták végig barázdás arcát, úgy sirt nagy örömben. Kibontakozott az izmos karok közül. Egy lépést hátrált, hogy anyai tekintetével végigmérhesse tetőtől talpig az ő édes Jóska fiát. Nincs-e valami híjja? De ez a tekintet is ölelés volt. A szemek gyöngéd ölelése.

Felhős Jóska pedig úgy érezte magát az

A belügyminiszter és a lapok szállítása.

(Kristóffy újabb rendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

A lapok utcai árusítását betiltó rendelet után Kristóffy József belügyminiszter ma kiadta második „lap-rendeletét”, amely az ujságok vasuti szállítására vonatkozik. A hivatalos Budapesti Közlöny mai számában a belügyminiszternek ezt a rendeletét közli:

A belügyi m. kir. miniszter 31.100 számú rendelete a sajtótermékeknek vasuton való szállításánál szükséges sajtórendőri intézkedések tárgyában.

A sajtótermékek ellenőrzése és ezzel kapcsolatban a nyomtatvány útján elkövetett bűncselekmények esetében a bűnvádi eljárásnak kellő időben való törvényszerű kezdeményezése gyakran lehetetlenné válik, mert egyes hírlapokat közvetlenül a vonat indulása előtt adnak postára, sőt gyakran az utolsó percben közvetlenül az induló vonat mozgópostakocsijaiba dobnak be.

Rendelem tehát, hogy bármely induló vonattal csak azok a hírlapok küldhetők tovább, amelyeket legalább egy órával a vonat indítása előtt adtak postára. Később feladott lapok csak kivételesen akkor küldhetők el az illető vonattal, ha ez sajtórendészeti szempontból akadályba nem ütközik.

Ugyanez a szabály áll a bíróság már lefoglalt valamely hírlapnak a törvénysértő cikk kihagyásával vagy pótlásával postára adott újabb kiadására is.

Az ilyen újabb kiadás beérkezéséről a postahivatal a sajtóügyi vádhatóság szolgálataira kirendelt tagját azonnal értesíteni köteles. Ettől az értesítéstől számított egy órával belül az újabb kiadás szintén csak akkor küldhető tovább, ha ez sajtórendészeti szempontból akadályba nem ütközik.

Nyilvántartás és ellenőrzés céljából a postahivatalok a hírlapok feladási idejét a posta- és táviróhivatalnál pontosan megörzön-

dő hírlapfeladási lapon mindenkor feljegyezni tartoznak.

Feladási helyekül Budapestön a hírlapok részére, a szaklapok kivételével, kizárólag a főpostai, a keleti pályaudvar mellett levő 72. és a nyugati pályaudvar mellett működő 62. számú hivatalt jelölöm ki.

Hírlapok és egyéb sajtótermékek közvetlenül a mozgópostára sem Budapestön, sem máshol egyáltalában nem adható fel.

Budapest, 1906. évi március hó 20. án.

Kristóffy s. k.

m. kir. belügyminiszter.

Ez a rendelet, amelynek kiadása különben is csak a kereskedelemügyi miniszter hatásköréhez tartoznék, minden különös bevezetés nélkül megcsinálja Magyarországon az előzetes cenzurát. Az a törekvés a forrása, hogy mindenképpen biztosítsa a napirenden levő és nagyon céltalan elkobzások sima lefolyását. A Bach-korszak legnagyobb sérelme volt az előzetes cenzura. A belügyminiszter most ismét gondoskodik arról, hogy a lapok a nyilvánosságra kerülésük előtt egy órával ott legyenek az ügyész kezében, hogy az kellő kényelemmel latolgathassa: van-e azokban valami, ami nem elég lojális?

Aradi nők iparpártolási mozgalma.

(Az előkészítők értekezlete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Erdekesen bontakozik ki az az iparpártolási mozgalom, amelyet az aradi nőegyesületek gróf Károlyi Gyuláné kezdeményezésére indítottak meg. A mozgalom nem csupán a propagandára fog szorítkozni, hanem az iparpártolás missziójának Aradon állandó szervezet teremtése.

Az előkészítő bizottság ma délután özv. Purgly Lajosné lakásán és az ő elnöközésével értekezletet tartott, amely egyfelől a vasárnap tartandó nagygyűlés előkészítésével foglalkozott, másfelől a megalakítandó iparpártolási szervezet részletei felől tanácskozott.

A vasárnapi nagygyűlésre, amelyet a városi tanács nagytermében tartanak meg, az előkészítők Aradváros és Aradvármegye összes hölgyeit meghívják. A gyűlésen gróf Károlyi Gyuláné és Urbán Iván fognak elnökölni. A gyűlésen dr. Barabás Béla nagyszabású beszédet fog tartani, amelyen a nőket s a város és a megye polgárságát az iparpártolásra, a hazai iparcikkek komoly fölkarolására fogja buzdítani, s határozati javaslatot terjeszt elő, amelyet kétségen kívül el fognak fogadni.

A megalakítandó szervezetre nézve a következőkben állapodtak meg: A gyűlésen megalakul az Aradi és aradmegyei hölgyek iparpártolási szövetsége, amelynek tagja lesz minden nő, aki csatlakozását bejelenti, s aki a felelősséget vállalja, hogy minden szükségletét, amely magyar gyártmányból fedezhető, csakis ezekből fogja fedezni. E nagyszabású propaganda mellett az iparpártolási tevékenység állandó ellátását iparpártolási tanács és állandóan működő adminisztráció intézné. Az adminisztráció fenntartására föl hívják a város és megye összes egyesületeit, testületeit, intézeteit, hogy magukat bizonyos, szerény összegű évi adóval terheljék meg; ezen testületek kiküldöttjeiből, valamint az illetékes hatóságok delegáltjaiból alakulna meg az iparpártolási tanács, amely végrehajtó bizottságot választana, s amelynek közegye az ügyvivő titkár, vagy igazgató lenne. E tanács megalakítására a vasárnapi nagygyűlés szervező bizottságot küldene ki, s e tanács a nők szövetségével együttesen működne.

Szó esett a megindítandó akció részleteiről is, végül kimondták, hogy azzal a megalakítandó bizottságok foglalkoznak.

A nagygyűlésre az előkészítők a hírlapok útján és falragaszokon hívják meg Aradvármegye és Aradváros minden társadalmi osztályhoz tartozó hölgyeit. Ohajtandó volna, hogy a nagy jelentőségű közérdekű mozgalom sikere már az első nagygyűlésen, az érdeklődés imponáns megnyilvánulása által domboríttassék ki.

Az értekezleten jelen voltak özv. Purgly Lajosné elnöközésével: Urbán Iván, Barabás Béla dr., Lócs Rezső, Kovács Vince, Zima Tibor, Faragó Rezső, Hunyár Algernon és Marosi Miklós, mint jegyző.

első napokban, mint egy kis király. Mintha a sötét bűjtől belépté volna pünkösdi piros hajnalába. Ünnepest érzett maga körül. Ragyogó, fényes ünnepest.

De csak az első napokban. Az első napokban, amíg bajárta kis házikójuk zegét, zugát, a kis kertet, a kis földet, azután meg a szomszédokat, meg a régi jó ismerősöket, meg a temetőt, ahol az édes apja pihent.

De csak az első napokban. Mert már úgy a hét vége felé valami különös érzés kezdett bizserogni a szíva tájékán. Valami vágy fogta, valami nyugtalan érzés. Két fekete kaláriszem égő sugara után vágvakozott. Egy kis leányka után, a kit ott pillantott meg holdvilágos estén az eperfa alatt és azinek olyan szelíd volt a tekintete, mint a rezeda-virág. És a ki maga is olyan volt, mint a rezeda-virág. Vágy fogta el, hogy fölkeresse, hogy a kezét megfogja, hogy belenézzen ragyogó két fekete szemébe és hallgassa hangjának édes megszólalását.

Az anyja észrevette, hogy a fia egyszerre hallgatag lett és mélylő. Kissé aggódni kezdett miatta. De nem zaklatta. Majd előállt ő a bajával. Ha van baja. Erzi ő, az ő fia érzi, hogy az anyai szívre rábízhatja magát.

Nem is csalódott.

A Jóska szükségét érezte, hogy a szíve vágyát kiöntse. Elmondta édes anyjának, hogy járt a minap az akáclobos faluban, elmondta, hogy egy kis leánynak, — hej, egy édes kis leánynak két fekete szemébe nagyon mélyen talált pillantani és hogy... és hogy most ő nem tud meglenni anélkül a leány nélkül. Megígérte neki, hogy visszamegy hozzá... és ő

vissza akar menni hozzá és el akarja hozni, ide hozni a szülei házhoz.

Az anyja arca kiderült, mikor ezt meghallotta.

— Nagyon jól van, fiam, ha szerettetek egymást és ha hozzád való, én szívesen adom reátok anyai áldásomat. Hát mond csak, Jóska fiam, kiféle is az a leány?

— Nem tudom én, édes anyám, csak azt tudom, hogy Julcsának hívják, Julcsának. Nincs annál jobb leány az egész világon!

— Jól van, jól van, fiam, elhiszem, hogy szép, meg hogy nincs szebb leány az egész világon. De hát azt csak tudnom kellene mégis, hogy ki az apja, anyja, hogy hívják, miféle népek?

— Nem tudom én, édes anyám. Akkor este láttam először és azóta mindig csak ő rá gondolok.

— Hát jól van fiam. Így is jól van. Holnap elmegyünk és felkeressük. Ha egymáshoz valók vagytok, hát legyetek boldogok.

Jóska szeretettel csókolta meg az édes anyját.

Hanem aztán másnap, mikor késő délután az édes anyjával együtt az akáclobos faluba értek, hült meg csak a vér Felhős Jóskaiban.

Nem tudta a Julcska apjának a nevét és a házak ebben a hosszú nagy utcában mind olyan egyformák voltak. Kétszer is, háromszor is végigmérték az utcának azt a részét, melyben Julcskáknak lakniok kellett volna, de Jóska egyikre sem merte ráfogni, hogy ez az.

Kérdőzködni meg csak nem kérdőzködhettek. De kit is kérdőzködhettek volna?

Egyforma volt itt minden ház, rendezés és takaros. A ház előtt, szinte az udvar kellős közepén, vén eperfa minden házban. Az eperfa alatt asztal mindenütt.

Csak most jutott eszébe Jósának, hogy bizony ő jóformán a Julcskának az apját anyját sem ismerné meg, hiszen a félhomályban, az est szürkületében alig látta őket. A Julcskának is csak a két égő szeme sugárzott bele a lelkébe.

Végre az egyik háznál megemberelte magát.

— Azt hiszem, hogy ez az! szólott és belépett az anyjával.

Az udvar közepén vén eperfa. Az eperfa alatt asztal, az asztal körül együtt ült a gazda a családjával, a feleségével, a leányával. Eppen most akartak a vacsorához ülni.

Köszöntek, szívesen fogadják őket.

Jóska éles szemmel tekintett körül. Vajjon itt járt-e a multkor? A gazdára nem ismer rá, az asszonyra sem. De olyanformán, mint azok voltak. És a leány? Olyan fekete a szeme és úgy ragyog, mint a Szent János-bogár. Ez az, ez az... vagy talán mégsem az?

Örvegy Felhősné elmondta, hogy ő kiféle, miféle és hogy a fia biztatására jött ide.

Lesültették, szívesen látták.

Jóska odaült a leányka mellé.

— Ugy-e, Julcska, beváltottam az ígéretet?

— Az ígéretét?

A város automobiljai.

(Két ajánlat a városhoz. — A hegyaljai motoros és a lóvasut.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 21

A múlt havi közgyűlés, amely tudvalevőleg ismételten elutasította Rudas Samu budapesti vállalkozónak, az automobil-omnibusz tervezőjének a kizárólagossági jog megadása iránti kérvényét, egyúttal kimondotta azt is, hogy üdvös volna, ha a város automobil omnibusz vállalatot alapítana és azt saját kezelésébe venné. A közgyűlés a kérdés tanulmányozását a közlekedésügyi bizottságra bízta, amely rövid időn belül foglalkozni fog az ügygel.

Értesülésünk szerint ugyanis két vállalkozó akadt, akik hajlandók volnának e tárgyban a várossal érintkezésbe lépni. A vállalkozók eddig nem tettek ugyan részletes ajánlatot, de ajánlatuk előreláthatólag olyan kedvező lesz, hogy már a közel jövőben kilátás van a városi automobil-omnibusz megalapítására.

Mindkét vállalkozó hajlandó a városnak a szükséges automobiloikat rendelkezésre bocsátani, olyképen, hogy ezeknek árát a város méltányos részletekben törleszthesse. A törlesztés nem terhelné meg a várost, mert az automobil-omnibuszok önmagukat fizetnék ki, olyképen, hogy az évenként fizetendő részletösszeg nem haladná túl az omnibuszok évi jövedelmét.

A városnál már napok óta várják az ajánlatok beérkezését. A Peugeot féle budapesti velodrom-vállalat ajánlata pusztán technikai okokból nem érkezett be eddig. A vállalat azonban értesítette a várost, hogy megbízásából Farkas József személyesen fogja Aradra hozni a vállalat ajánlatát és ez a legközelebbi napokban meg fog történni. A másik ajánlatot szintén egy fővárosi cég jelezte. Ha az ajánlatok leérkeznek, a közlekedésügyi bizottság behatóan tanulmányozni fogja a kérdést, amely fölött valószínűleg a jövő havi közgyűlés fog dönteni.

Rudas Samu a közgyűlés kedvezőtlen döntése folytán — mint értesülünk — újabb ki-

— Igen, hát nem megmondtam, hogy visszajövök hozzád? . . .

A leány csak nézte, nézte a legényt . . . De mikor az megfogta a kezét, nem húzta vissza tőle.

És a legény egyre szerelmesebb szavakat kezdett neki beszélni.

— Mióta megláttalak, nincs a lelkemnek nyugalma. Nem tudnék én már élni sem nélküled, édes Juliskám.

— Hát mikor látott engem, kigyelmed? kérdező a leány.

Felhős Józsa csodálkozva nézett rá. A leány olyan gyönyörűen szép volt. Olyan, akár egy virágszál. És a szemei . . . micsoda gyönyörű szemek. Hát nem ez volna a Juliska? . . . Az a Juliska! . . . De ha nem is az . . . nála szebb senki sem lehet . . .

Ozv. Felhősnét is csodálkozva hallgatta a házigazda, amikor ez elmondta neki, hogy a fia attól a bizonyos estétől fogva, melyet a multkoriban itt töltött, csak a Juliskáról beszél és hogy ők most abban a járatban vannak, hogy a Juliska kezét megkérjék.

A gazda felvilágosította, hogy itt valami tévedésnek kell lenni . . .

Ozv. Felhősné aggódva kereste a fiát.

Az már ott járt a kis leánynyal — Juliskának hívták az eszemadtát! — a virágos kis kertben.

Mikor az anyját megpillantotta, már megszűre feléje kiáltott:

— Jól van már ides anyám, rendben van már minden. Éz a Juliska lesz az én feleségem. Nincs ennél szebb leány az egész világon! Ugye a Juliskám, te leszel a feleségem! Juliska boldogan borult a legény kezébe! . . .

sérletet tett a kizárólagossági jog megszerzésére. Rudas az elutasító határozat ellen felebbezést adott be a miniszterhez, amelyben ismételten hangoztatja, hogy a kizárólagossági joghoz, feltétlenül ragaszkodik, mert ennek megadása nélkül vállalata nem volna biztos alapokra fektetve. Rudas felebbezését *Institúris* Kálmán polgármester a napokban terjesztette fel Vörös László kereskedelemügyi miniszterhez.

Rudas felebbezése kevés sikerrel kecsegtet, mert a kereskedelmi miniszter nem fog ellentétbe helyezkedni nemrégiben hozott azon határozatával, hogy az automobil-ipar gyakorlására kizárólagossági engedély nem adható. Egyébként ha a város behozza az automobil-omnibusz közlekedést, úgy Rudas különben sem alaptja meg Aradon vállalatát.

*

Az Aradhegyaljai motoros vasut aradi vonalának ügye rövid időn belül szintén dűlőre jut. A vállalatnak az aradi lóvasut-társasággal folytatott, a pézrs szerződés megkötésére irányuló tárgyalásai tudvalevőleg eredménytelenül végződtek. Ismeretes az is, hogy az Aradhegyaljai motoros vasut prejudiciális keresetet indított a lóvasut-társaság ellen, annak megalapítása iránt, hogy a lóvasut sínei mellett más közlekedési vállalat is lerakhat-e síneket a város területén belül vagy sem?

A sínerakás kérdésének eldöntésére, mint értesülünk, a jövő hét folyamán egy miniszteri titkár jön Aradra és e hó 28-án a városi hatóságok és az érdekeltek közbenjöttével közgazgatási bejárást tart.

Eötvös Bálint ügye. Újabb tárgyalás a Táblán.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 21.

Ma tárgyalta a budapesti kir. tábla Eötvös Bálint dr. ügyvédnek azt a bűnpörét, melyben a törvényszék és a második fórum is elítélték volt, de aztán a Kuria új tárgyalást rendelt. Eötvöst tudniillik három nap előtt letartóztatták. Okot erre az a gyanu szolgáltatott, hogy a most soron levő ügye érdekében hamis tanukat verbuvál. A vádat ellene egy *Günsberg* Gyula nevű ember emelte, akiről azóta kitudult, hogy felettebb kétes existencia, aki iparszerűleg üzi a hamis vádaskodás mesterségét s ezt rendszerint úgy kezdi, hogy tanunak ajánkozik s ha kiszemeli áldozatát, persze előbb pénzt csikarva ki tőle, beugratta a bajba, feljeleníti.

(Eötvös a fogházban.)

Igy tett Eötvös Bálinttal is, akit a besúzására elfogtak. De hogy *Günsberger* Gyula mifajta ember, csak utóbb tudódott ki s a szerzett adatok alapján Eötvös védője, *Káldor* Gyula dr. sürgős előterjesztéssel élt védelemért a szabadlábra helyezését kérve. A foglyot és az aktákat még tegnap délután átküldte a rendőrség az ügyészséghez, amely nyomban megtette az indítványt, de az iratokat *Selovek* dr. vizsgálóbíró csak ma kapta kézbe. Így módjában sem állott már kihallgatni Eötvöst, akinek ugyancsak ma reggel meg kellett jelennie a tábla előtt, hol a pörét tárgyalják. Eötvöst ennek folytán börtönőr kísérte a bírál elé, bár valószínű, hogy ha csupán egy-két órai idő áll rendelkezésre, szabadon bocsátják.

Annál inkább lehetett volna erre számítani, mert folyvást újabb bizonyítékok merülnek fel a tekintetben, hogy *Günsberger*, aki Eötvöst a hamis tanuszerzéssel vádolja, teljesen megbízhatatlan

egyén. Szinte abból él, hogy pörökben tanuskodásra ajánkozik és pöröket szálított fiskálisoknak. Rendszeresen fiatal ügyvédekhez kopogtat be s „előleget“ kér tőlük azzal az ígérettel, hogy egy nagy hagyatéki pört hoz majd nekik. Aki a pört indítja, az rokona s kitűnő kliens lesz. Valójában pedig sem az örökség, sem a megnevezett rokon nem létezik. Az utolsó időben ezen az uton akarta *Günsberg* becsapni, az eddig említettekben fűlül, amint ma kiderült, dr. *Bródy* Ernő, dr. *Brasch* Arnold és dr. *Sártes* ügyvédek, de ezek nem üttek fel neki.

Eötvös Bálint felesége ma reggel 9 óra előtt megjelent *Magyar* István dr. kir. ügyésznel s engedélyt kért, hogy férjével beszélhessen. Az ügyész az engedélyt megadta, mire Eötvösné *Káldor* Gyula védő kíséretében lement a fogházfelügyelői irodába s itt mintegy tíz percre beszélt férjével. Eötvös Bálintot, mielőtt a tábláról visszakisérlik, a vizsgálóbíró nyomban ki fogja hallgatni.

(Tárgyalás a kir. táblán.)

A budapesti kir. ítélőtábla ma másodizben foglalkozott Eötvös Bálint dr. volt országgyűlési képviselő bűnpörével. A bűnpör előzményei jórészt még ismeretesebbek. Nehány évvel ezelőtt Eötvös Bálint ügyvédi irodájába beállított *Kaczián* Károlyné, hogy tanácsot kérjen Eötvöstől, aki rokona. Elmondta, hogy a férjével nagyon rosszul él s válni akar tőle. De valami módon szeretne hozzájutni a vagyonához, amely mintegy 90.000 koronára rug. Eötvös azt a tanácsot adta neki, hogy állítson ki két darab, egyenkint 45 000 koronáról szóló váltót, amelyeket ő (Eötvös) peresíteni fog. Így is történt. Eötvös perelte a váltókat, kielégítési végrehajtást kért s amikor a végrehajtó megjelent *Kaczián* Károlynénál, ez átadta az összeget. A pénz tehát megvolt, még pedig Eötvösnél. Eötvös azonban az összeget nem adta át, hanem azt a tanácsot adta rokónának, hogy kössön vele életjáradéki szerződést. Hogy ez az életjáradéki szerződés, amelyen Eötvös helyett *Darvas* Béla ügyvédjelölt szerepelt, színleges volt-e avagy valódi, ez az a sarkpont, amelyen a bűnpör sorsa megfordul. *Kaczián* Károlyné azt állítja, hogy színleges volt, Eötvös amellelt kardoskodik, hogy valódi volt. Eötvös harmadfél évig fizette is a járadékot, aztán egyszerre megakadt. Kitűnt, hogy Eötvös az egész pénzt a *Csepeli takarékpénztár* részvényeibe fektette, s minthogy az intézet csak hamar tönkrement, a részvények értéktelenek lettek. A pénz tehát odaveszett.

Ekkor *Kaczián* Károlyné fonylító feljelentést tett Eötvös Bálint ellen. A budapesti büntető törvényszék Eötvös Bálintot csalás büntette miatt három évi fegyházra ítélte. A budapesti kir. ítélőtábla sikkasztást állapított meg, s a büntetést három évi börtönben állapította meg. A kir. Kuria két hónappal ezelőtt megsemmisítette a tábla ítéletét s a bizonyítási eljárás kiegészítésére utasította a másodbíró-ságot.

Igy került a pör másodszor a budapesti kir. táblához, amelynek első büntető tanácsa *Frenreisz* István előkiése mellett ma foglalkozott a bűnpörrel. Az ügy előadója *Haupt* Albert, szavazóbírák: *Istvánffy* Gyula, *Zubovics* Román és *Eördögh* András. A vádat *Baloghy* György dr. főügyész-helyettes képviseli, a védelmet *Edvi* Illés Károly dr. látja el. A tárgyaláson megjelent Eötvös Bálint is, akit — mint-hogy jelenleg vizsgálati fogságban van — egy börtönőr vezetett a tárgyalóterembe. Megjelent továbbá a sértett fél: *Kaczián* Károlyné az ügyvédjével, *Fittler* Dezső dr.-ral és a beidéztet tanúk: ifjabb *Kaczián* Károly, dr. *Darvas* Béla, dr. *Philip* Frigyes és *Pollacsch* Amadeusz.

Az utolsó nem jött meg, amire megjegyzi az elnök:

— Ha szükségünk lesz reá, elő fogjuk állíttatni.

Jelenti ezután az elnök, hogy *Günsberg* Gyulától levelet kapott, amelyben szintén kéri tanuként való kihallgatását. Felmutatja a levelet s így szól:

— Mivel a kihallgatást sem a panaszos, sem a vádlott nem kérte, a levelet egyszerűen az akták mellé tesszük.

Most *Haupt* Albin dr. bíró, a pör referense közli, hogy a Kuria megsemmisítette a másodbíró ítéletét és a királyi táblát új eljárásra és határozathozatalra utasította. Tisztázní kell azt a kérdést:

— Egészben vagy részben felhasználta-e Eötvös a 84.000 koronát akkor, amidőn annak gyümölcsöztesítésére az állítólagos felhatalmazást kapta?

— *Ezt tartja* — ugymond most *Frenreisz* elnök — a Kuria „lényeges” körülménynek s ezért erre nézve fogjuk az eljárást kiegészíteni, a kihallgatásokat megejtani.

Mielőtt azonban a feleket, valamint a meghívott tanukat kihallgatták volna, *Haupt* bíró ismertette az ügy iratát s először is felolvasta a törvényszék, majd a tábla ítéletét. Az ügy ismertetése délig tartott, azután a tanuk kihallgatására került a sor.

A tanukihallgatások során *Kaczián* Károly és neje ma azt vallották, amit a törvényszéki főtárgyaláson adtak elő, hogy t. i. az Eötvös Bálinttal kötött életjáradéki szerződés csak szingleges volt, mert Eötvösnek a 84.000 koronát a Posti Hazai Első Takarékpénztárnál kellett volna elhelyeznie. A többi tanu is főtartotta az első bíróság előtt tett vallomását, míg Eötvös Bálint megmaradt a mellett, hogy az ő állítási felelnek meg a valóságnak.

Ezután *Edvi-Ilés* Károly védő a bizonyítás kiegészítése céljából *Hegedüs* Ödön, *Hegedüs* Odonné és *Burg* Kornél dr. kihallgatását kérte. A tábla el is rendelte a tanuk kihallgatását. *Hegedüs* Ödönt, ki ágyban fekvő beteg, *Haupt* Albin előadó bíró a lakásán fogja kihallgatni.

A tárgyalás folytatását holnapra hszasztották.

Aradváros 76,000 koronája.

(A polgármester a pénzügyminiszternél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Aradváros költségvetésének tudvalevőleg egyik nagyobb bevételi tétele az az összeg, melylyel az államkincstár a fogyasztási adók elvonása miatt a várost kárpótolni szokta. A városi hatóság bizton számított arra, hogy ezt a mintegy hetvenhatezer koronára rugó összeget, — melynek megtérítése már január 31-én esedékes volt — még február havában meg fogja kapni.

Ebben a föltevésben megerősítette a hatóságot az a körülmény, hogy *Fejérváry* Géza báró miniszterelnök mint ideiglenes pénzügyminiszter, — amint annak idején megirtuk — utasította az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy a városi hatósággal együtt állapítsa meg a különbözetet az államotás alapjául szolgáló 1896. évi jövedelem és a múlt évi tényleges bevétel között és az erről szóló jelentést haladéktalanul terjesse fel.

Farkas Győző kir. pénzügyigazgató elkészítette és föl is küldte a jelentést a pénzügyminiszteriumnak, melynek most már folyósítania kellett volna a fogyasztási

tási adóbevételi részesedést, illetve a kártalanítási államsegélyt. Ez azonban mind- eddig elmaradt és Aradváros hatósága, mely a községi adók megcsappant bevételei miatt amugy is anyagi zavarokkal küzdökik, sulyosan érsi e jelentékeny bevételi tételének hiányát.

Miután a hatóság több rendbeli sürgetés dacára nemcsak hogy nem kapta még meg a kártalanítási összeget, hanem még a folyósítás időpontjára nézve sem kapott semmiféle megnyugtató leiratot: *Institóris* Kálmán polgármester e hét végén Budapestre utazik, hogy személyesen megsürgesse az 1896. törvény értelmében Aradvárosának járó összeg kiutalását. Lehet, hogy az államkincstárnak kedvezőtlenek a készpénzkészletei, de ez nem lehet ok arra, hogy Aradváros, — mely az önkéntes állami adók kiszolgáltatása folytán nem vádolható a kedvezőtlen viszonyok előállításával, — továbbra is nélkülözze az őt jogosan megillető jövedelmet.

Ertesülésünk szerint *Institóris* polgármester kihallgatásra fog jelentkezni dr. *Hegedüs* Ferencné, az új pénzügyminiszternél és ki fogja fejteni, hogy az államkincstár, mely mindennemű kötelezettségének eleget tesz, ne halogassa tovább annak a törvényen alapuló fizetésnek a teljesítését, amelynek elmaradása sulyos zavarokat okoz Aradváros háztartásának vitelében.

Marx Imre adóságai.

(Árverés a hentes-boltokban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Marx Imre, a mások pénzével megszökött aradi hentes, bizonyára vigan éli világát Romániában, míg a megkárosított hitelezők kénytelenek a polgári pörösködés nagyon is meddőnek ígérkző utjával beérni.

Marxuak ugyanis annyi adóssága volt, ahány hajszála. Ezt persze nem sokan tudták, mert szorgalmas, törekvő iparosnak ismerték mindenütt, a három üzlete elég jó hírnévnek örvendett, még a Demeter-utcában háza is volt, ennél fogva hiteleztek neki. A szökés után pedig, hogy a sok követelés érvényesítésére került a sor, nagy meglepetéssel tapasztalták a hitelezők, hogy a fedezet bizony édeskevés ahhoz, hogy a pénzüket lássák.

Az egyetlen hitelező, aki teljes összegében megkapja követelését: *Engel* Adolf, mert *Marx* Imre ingóságaira ő vezette az alapvégrehajtást. A január 31-iki első árverésen a husárak eladásából csak 204 korona folyt be, amiért *Engel* jogi képviselője, *Éles* Béla dr. a Demeter-, a Forray és a Weitzer utcai hentesboltoknak lefoglalt fölszerelésére és *Marx* bútoraira is kitézette az árverést.

Mind a három helyen tegnap tartotta meg ezt az árverést *Török* Dénes bírósági végrehajtó a vevők élénk érdeklődése mellett. Az árverésen jelen voltak a megszökött hentes kis leánya, anyósa és sógora, *Rácz* János is, aki több holmit megvásárolt.

Az árverésen — a költségek levonásával — összesen 1269 korona 52 fillér folyt be; az összeget *Török* végrehajtó ma már bíról letétbe helyezte. Ez az összeg az első árverésen befolyt 204 koronával fedezi ugyan *Engelnek* ezer koronás követelését és költségeit, de a többi hitelezőknek alig jut belőle valami, úgy hogy ezek már csak *Marx* Imre *szüsterholt* ingatlanának elárverezéséből remélhetik követeléseiknek részben való megtérülését.

A főispáni lakás-pörök.

(Nagyváradon és Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Mai lapunkban közöltük már, hogy a nagyváradai törvényszék mint felebbezési bíróság *Békésvármegye* törvényhatóságának *Krcsmarik* János dr. főispán kilakoltatása iránt indított perében megváltoztatta a gyulai járásbíró ítéletét és kötelezte a vármegyét, hogy bocssássa rendelkezésre a főispáni lakást.

Nagyváradai jelentések alapján a tárgyalás lefolyásáról az alábbi részletes tudósítást adjuk:

A nagyváradai törvényszék főlebbviteli tanácsa tegnap tárgyalta *Békésvármegye*nek *Krcsmarik* János dr. főispán elleni kilakoltatási keresetét. A tárgyalás elé városszerzte óriási érdeklődéssel néztek s a tárgyalás idejére zsüfolva volt a tanácsstarem. A felebbezési tanácsot *Nissalovszky* Endre elnök, *Szegedy* György dr. és *Biszterszky* Elemér törvényszéki bírák alkoták. *Békésvármegyét* *Kohn* Mór dr. tiszti alügyész képviselte. Alperes érdekében jelen voltak *Seabó* Elek kir. kincstári jogügyi tanácsos, tulajdonképen a kir. kincstár képviselőjében és *Bácskay* Albert dr. budapesti ügyvéd, mint dr. *Krcsmarik* főispán személyes meghatalmazottja.

Kohn dr. tiszti alügyész pergáló kifogást emelt és kifogásolta a törvényszék illetékességét, mert a bíróküldés nem törvényszerint történt, lévén a király joga, melyet mindenkor az igazságügyminiszter utján gyakorol. Holott jelen esetben a bíróküldés olyan formában történt, mintha ez az igazságügyminiszter joga volna.

A főispán ügyvédje, *Bácskay* dr. a felperes keresetének elutasítását kérte, mert a perhez csatolt okiratok tanúsága szerint az a közgyűlési határozat, mely megbízást adott a tiszti főügyésznek a vármegye nevében perelni, soha végrehajtható nem volt, miután a belügyminiszter megsemmisítette. Igaz ugyan, hogy a megsemmisítés után is ragaszkodott a megye bizottsága korábbi határozatához, de ezt az újabb határozatát is megsemmisítette a belügyminiszter. Ily körülmények között tévesen ítélte meg az eljáró elsőbíró a felperesi keresetet, melynek megváltoztatását és felperesnek a keresethetőség hiányából leendő elutasítását most annál inkább kérheti, mert a vármegye bizottsága a belügyminiszter második megsemmisítő rendelkezését időközben tudomásul vette és a főispáni lak és hivatali helyiségeket dr. *Krcsmarik* Jánosnak kiadni rendelte. Ennek igazolására bemutatja a közgyűlés erre vonatkozó jegyzőkönyvének hiteles kivonatát. Ez pedig egyértelmű a megbízás visszavonásával, felperes tiszti főügyésznek tehát nincs keresethetőségi joga.

Bató Elek indokolta ezután, hogy mért volt szükség a kir. kincstárnak a perbe avatkozására.

A bíróság 10 órakor vonult vissza tanácskozni, hogy döntsön a pergáló kifogások tárgyában. Másfél óráig tanácskoztak. Azalatt a tárgyalás termében és a folyosón megindult a találgatás, a lázas vita. Végre negyed 12-kor megjelent a bíróság és *Nissalovszky* elnök kihirdette az ítéletet, melyszerint a nagyváradai kir. törvényszék mint felebbezési bíróság az elsőbíró ítéletének megváltoztatásával felperest keresetével elutasította.

Az ítélet indoklása szerint a vármegyeinek keresete a közgyűlési határozat folytán jogosult, mert a vármegyei törvényhatóság a főispánt nem ismerte el törvényesen kinevezett főispánnak és a főispáni lakást előle elzárta. Minthogy

azonban a belügyminiszter e közgyűlési határozatot megsemmisítette és ebbe a törvényhatóság önként belenyugodott — a keresethatósági jog önként megszűnik.

Az ítélet kihirdetése, jogerőre emelkedett. A nagyváradi törvényszék döntése, mindamellett, hogy sokan megjósolták előre, nagy meglepetést keltett és a szenzációs jogesetet a jogász körökben élénken tárgyalták.

Nagy érdeklődéssel nézték a törvényszék határozata elé az aradi királyi járásbírók körében is. A különös érdeklődésnek a jogeset aktuáltságán kívül az az oka, hogy Lányi Bertalan Igazságügyminiszter — amint azt már megírtuk — az aradi járásbírókat fogja delegálni annak a kilakoltatási keresetnek elsőfokú elbírálására, melyet *Hontvármegye* törvényhatósága Szabó Mihály főispán ellen az ipolysági járásbírósnál benyújtott.

Az aradi járásbírók tagjai ezért érthető figyelemmel kísérik a politikai vonatkozású főispáni kilakoltatási perek kiemelését.

A radnai kolostor vendége.

(Székhámas papi ruhában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Egy Aradon jól ismert s a környéken is sokat szerepelt, veszedelmes székhámost szállított be tegnap reggel Kiss József piskil csendőrvezető a kolozsvári rendőrségre Mandel Béla lugosi illetőségű 29 éves péksegéd személyében. Mandel egyike a legveszedelmesebb tolvajoknak, lopásból él már évek óta és a rendőrséget úgy játsza ki, hogy sohasem maradt pár hétnél tovább egy városban. Három esztendőre visszamenőleg sikerült vallomást kicsikarni tőle a csendőrvezetőnek és a beismerő vallomások számtalan még ki nem derített betörés, csalás és lopás büntetésére vetettek világosságot. Osztán bevallotta, hogy lopásból, betörésekből él.

Magyarország majd minden városában megfordult e három esztendő alatt, volt Aradon is, de az utbaeső kisebb községeket is felkereste. Utjának irányát illetve azokat a helyeket, ahol megfordult, nehéz volna felsorolni; legutóbb *Mária-Radnán, Lippán, Mezőtúron* és *Déván* követett el betörést, csalást és lopásokat.

Nevezetes a radnai esete. Mandel Béla Mária-Radnán a *ferenczendi barátokat* fosztotta ki ügyes leleményességgel. Papi ruhát öltött és felkereste a ferenczendi kolostort. A barátok a kellemes társalgású kollegát szívélyesen fogadták, megvendégtették, mint ő maga mondja, nagy vacsorát csaptak tiszteletére és két napi ott időzés után az időközben összelopott arany és ezüst neművel, nem felejtve el egy jódarab makkos szalonnát sem, odébb állott.

Egy ideig *szinésznek* csapott föl egy vidéki rípacs truppnál, ahol a szegény vándorkomédiásokat kifosztva, rövid idő alatt megugrott. Nemrégiben Piskiben *Sidner* nevű kereskedő üzletében tört be, a honnan 350 korona értékű ruhát lopott el. *Déván* péksegédnek ajánlkozott egy péküzletben s onnan egy 120 korona értékű biciklit lopott el. Mezőtúron is egy 390 koronás új kerékpárra ugrott fel s Nagyváradra karikázott, ahol gyorsan tul is adott rajta. Bevallotta, hogy ezeótt három évvel, 1903-ban *Timár Lajos dr. tól. Dorgó Albert* kolozsvári kir. közjegyző segédjétől egy kerékpárt lopott el s azzal menekült el Kolozsvárról. Ha csak lehetett, nem használta a vasutat, hanem biciklin oldott kereket és a legközelebbi városban tulajdolt rajta. Így kikerülte azt, hogy az állomásokon a nyomozó rendőrség letartóztatassa.

A Piskiben elkövetett betörése alkalmával a csendőrség mégis nyomára akadt. Kiss József

csendőrvezető vette üldözőbe a tolvajt, aki március 9-én megugrott. Az őrsvezető tovább üldözte, míg *Aradon, Temesváron, Debrecenen* át tartó folytonos üldözés után Tövisen utólérté s megvasalta. Egyenesen Nagyváradra vitte, ahol ottani büneit nyomozták ki. Onnan vitte tegnap Kolozsvárra, hogy ottani lopásait derítsék ki.

Annyit már sikerült rábizonyítani, hogy még be nem vallott bűnök is nyomják a lelkét, ezekkel szemben pedig úgy védekezik, hogy elfelejtette. Kolozsvárt a rendőrség őrszobájába helyezték el, míg a nyomozást megéretté.

Magas, izmos barna ember. Kopott ruha földi és egész alakján a zülles nyoma láthatók. Mélyen fekvő apró fekete szemel nem valami bizalmasan villognak az ember felé és egész valója azt látszik mutatni, hogy nem riad vissza szükség esetén egy késszurástól sem. Betöréseit és nevezetesebb csalásait páratlan vakmerőséggel követte el és mosolyogva beszél el azoknak humorosabb részleteit; különösen szívesen beszél a papok lukullusi lakomájáról.

Kiss csendőrvezető a nyomozást Kolozsvárt te nap a maga részéről befejezte és ma a reggeli vonattal *Dévára* szállította foglyát, ahol átadta a kir. ügyészségnek.

Letartóztatott szegedi diákok.

(Letoglalt királysértő vers.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

A szegedi rendőrség fogházában tegnap hajnal óta két szegedi diák busong afölött, hogy moggondatlansága miatt már fiatalon utját vágta jövő boldogulásának. Két diákot ugyanis hajnalban letartóztattak, mert rájuk bizonyult az, hogy *királysértő verset írtak és terjesztettek*.

A két szerencsétlen diák büntetéséről ezt a tudósítást adjuk:

A szegedi állami felsőkereskedelmi iskolában napok óta irógépen gyártott két szakaszos verset adtak kézről-kézre a diákok. Csak sutogva merték mondani, hogy mit tartalmaz a vers. A *királyról* szöveg és a versezet szerzője őfelségéről olyanokat állított, amelyek miatt a büntető bíróságok is beavatkoznak a kiskorúak költészetébe.

A rendőrségnek és az ügyészségnek azonban nem volt tudomása a zöngeménnyel mindaddig, amíg azt nyomdába nem vitték.

Tegnapelőtt este aztán értesült a hatóság arról, hogy a „költemény”-nek nevezett királyi gyűjteményt kiakarják nyomtatni a diákok. *Engel Lajos*, a „Szegedi Napló” kiadója késő este sápadtan állított be a Kass-kávéházba és egyenesen az ott lévő *Temesváry Géza dr.* rendőrkapitányhoz ment, akinek bejelentette, hogy a nyomdájában kísértő vers készül. Nem tudja hogyan juthatott a nyomdába a vers kézírata, de a szedés kefelevonatát már látta. Az alkaptány értesítette az esetről *Winckler István dr. kir. ügyész*, aki nyomban motozást tartott a nyomdában és megtalálta a királysértő vers kéziratát, meg a szedés kefelevonatát is. *Engel* megismételte, hogy nem tudja hogyan került a kézirat a nyomdába, mert ő nem vállalta föl annak kinyomatását. Megindult a vizsgálat oly irányban, hogy ki szedte ki a kéziratot. Kiderült, hogy a nyomda egyik inasának adták oda a diákok kinyomatás végett. Az inast *Zsembery Lajosnak* hívják és négy polgárit végzett. Nyomban letartóztatták s bevallotta megbízói nevét.

Az állami felső kereskedelmi iskola két tanulója ez: a *Vásárhelyi-sugarút 89. sz. a.*

lakó Bíró István és Csene Imre. Ez utóbbi *Uj-szegeden* lakik. Az ügyész és *Temesváry dr.* hajnal felé fölkeresték a diákokat szüleik lakásán. Az ügyész parancsára azonnal mindkettőt a rendőrségre vitték. Tegnap délelőt *Winckler dr.* a rendőrségen kihallgatta a két diákokat, akik *elvallalták a szerzőségét* a versnek, amely azt hirdeti, hogy a király megszegte az esküjét és a magyaroknak nincs már királyuk. A kihallgatás után ismét levezették mindkettőjüket cellájukba. Ma átkísérték őket az ügyészséghez.

Az iskolai igazgatóságnak természetesen jelentést tettek s a két diákokat kizárják az ország minden intézetéből.

Szendrey szinműpályázata.

(A pályázati feltételek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Mint ismeretes, *Szendrey Mihály* szinigazgató nemrégiben 500 koronát ajánlott fel az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának, hogy tűzze ki *pályadíjjal egy szindarabra*. A műfajt közelebbről nem határozta meg az igazgató, valamint a pályázat egyéb feltételeinek megállapítását is teljesen az irodalmi szakosztályra bízta, csupán azt kérte, hogy ez év október elsejéig küldessenek be a művek és hogy a bírálók által kiválasztott darabok előbb adassanak elő az aradi színházban s aztán, a közönség ítélete szerint adassék ki a díj a legjobb pályamunkának.

A *Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya* a pályázat kiírása céljából ma délután 6 órakor a Központi szálló egyik termében ülést tartott, melyről az alábbi tudósítás számol be:

Edvi-Ilés László, a irodalmi szakosztály elnöke nyitotta meg az ülést, melyen a tagok napirend előtt megbeszélték, hogy *Jérgné Draskóczy Ilonát*, a pénteki irodalmi zsúr vendégét hogyan fogadják. A vendég tiszteletére, aki férjével együtt jön Aradra, a színházi előadás után társas-vacsorát rendeznek s a vacsorára hölgyeket is hívnak.

A napirend során az elnök bejelentette, hogy *Kell Lajos*, akit pénztárnoknak választott meg a szakosztály, ezt a tisztséget nagy elfoglaltságára való hivatkozással nem fogadta el. A szakosztály vagyonának kezelésével *Losonczy Zoltán* titkárt bízták meg.

Ezután a pályadíjak kitűzésére vonatkozó módzatoknak és feltételeknek megvitatására került a sor. Az elnök ismertette *Szendrey Mihály* szinigazgató levelét, melyben az 500 koronás pályadíjat felajánlja s azt az előterjesztést tette, hogy a zenés darabok és a bohózatok kizárásával, *középfajta, egész estés betöltés szinpadai termékekre* (elgjáték, szinmű, dráma és népszinmű) irassék ki a pályázat.

Az elnöki előterjesztés felett hosszabb vita indult meg. *Tiszi Lajos* és *Pogonyi Nándor* nem kívánák korlátozni válfajok szerint a szinműpályázatot, ami elvégre a pályázat összegét felajánló szinigazgatónak is érdeke. A beható eszmecsere után az elnök szavazás alá bocsátotta a két véleményt s a többség az elnöki előterjesztést fogadta el. Egyebekben az igazgató ismertetett levele az irányadó. A pályázat határideje 1906. évi szeptember 15.

Az elnök javaslatára ezután a szakosztály a saját pénztára terhére még két irodalmi pályázatot írt ki. Az egyik díj 200 korona, ezért *egy társadalmi kérdéssel foglalkozó tanulmányt*, vagy értekezést; a másik díj 100 korona, ezért *pedig egy felolvasásra alkalmas csevegést* kíván az irodalmi szakosztály. E két pályázat határideje szintén szeptember 15.

Végül kimondották, hogy a beérkező pályaművek bíráló-bizottságát a pályázati határidő lejártá után választják meg.

Az ülésen Edvi-Ilés László elnökle alatt jelen voltak: Bajay Mihály, Dittrichstein Bernátné, Hunyár Algernon, Kintzig Kopár Ferenc, Losonczy Zoltán, Pogonyi Nándor, Tiszti Lajos, Varságh János és Zima Tibor.

Formoza katasztrófája.

Földrengés a szigeten.

(Földrengés a szigeten. — Több ezer halt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 21.

Alig simultak még el a fájdalom és részvét hullámai a courriéresi tárnák mélyén történt megrendítő szerencsétlenség nyomán, máris újabb és iszonyatosabb katasztrófának hírére hozza a táviró.

Messze keleten: Formoza szigetén, ahol a természet örökké a tavaszt hirdeti, rémes földrengés elpusztította az emberek ezreit és romhalmazzá változtatta a virágzó helységek egész sorát.

A megdöbbentő természeti csapásról az alábbi táviratokat adjuk:

London, március 21. Borzasztó földrengés pusztított a minap a hatalmas területű, kinához tartozó Formoza szigeten. A pusztításról már több nap óta keringenek riasztó hírek Tokióban, de még hozzávetőleg sem lehetett a szerencsétlenség nagyságáról képet alkotni, mert a földrengés következtében táviróvonalak megszakadtak.

Most jönnek az első megbízható jelentések Tokióból és kiderült, hogy egész városok tűntek el Formozán a föld színéről és több ezer ember elvesztette életét. Anyagiakban a kár szinte fel sem becsülhető és egy emberöltő kevés lesz, hogy a pusztulás nyomait eltüntesse.

Az első távirat szerint, melyeket a Daily Telegraph kapott Tokióból, a földrengés az egész szigeten tombolt és ezernél több ember halt meg a romok között. A veszedelem a március 17-ére virradó éjjel keletkezett és napközben öt hatalmas földrengés reszkettette meg Formozát.

London, március 21. A Daily Telegraph jelenti Tokióból: A távirati összeköttetés helyreállítása után most érkeznek ide részletek a Formoza-szigeten legutóbb dühöngött nagy földrengésről. Az eddigi jelentések szerint 1000-nél többre teszik az áldozatok számát. A földlökések megrázkódtatták az egész szigetet. Ez így tartott kora reggeltől késő estig. Japánban is gyöngye földlökéseket éreztek. Így Kumamoto-ban a 17-ére virradó éjjel és egy következő rákövetkező reggel öt földlökést éreztek. Formozáról érkezett távirat jelenti, hogy három virágzó község: Datrio, Raizbiko és Srinko teljesen elpusztult. Kagi-ban sok benszülött s hét japán életét vesztette. A hatóságok a szabad ég alatt látják el dolgaikat. Katrio-ban 600 ember veszett oda.

London, március 21. Ma hiteles adatok érkeztek Tokióból és hírül hozták, hogy az áldozatok száma több ezerre rúg s az anyagi kárt 90 millió yenre vagyis 220 millió koronára becsülik.

A földrengés, mely március 17-én reggel kezdődött, késő éjszakáig tartott. A vi-

rágzó és gazdag Taitij város megszűnt létezni. Legnagyobb a pusztulás Kagi-ban, ahol kétezer holttest hever a romok között és a megmenekült nép elszéledt minden irányban. Az egész városban nincsen élő lény. A hatóságok a sik földre menekültek és szabad ég alatt látják el a mentés munkálatait és a segítségkérést a kontinensről.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Hajdúk hadnagya, operett. Szamosi Elza vendégfőléptével. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Carmen, opera. Szamosi Elza vendégfőléptével. (Páros bérlet.)
Szombat: Vén leányok, vigjáték. (Páratlan bérlet)

Szamosi Elza.

— Az első vendégjáték. —

Az aradi közönség egyik kedvence, Szamosi Elza, a budapesti Operaház kiváló tagja, ma első vendégjátékul Iluska és a francia királykisasszony szerepét adta a János vitézben.

A művész nő mindinkább fejlődő, szépterjedelmű és a magasabb régiókban színtekáprázatos hangját ismeri már az aradi közönség. De ennél inkább bámulatos Szamosi Elza az énekterén való példátlanul gyors előrehaladása. Ez a fiatal asszony, aki alig pár évvel ezelőtt kezdte pályafutását Németország valamelyik Operájában, rövid idő alatt a magyar királyi Operaház egyik elsőrangú starjává nőtte ki magát. Énekét a legnemesebb egyszerűség jellemzi. Hangdinamikai hatások kedvéért sohasem hagyja cserben sokszor kipróbált jóízűsége. Hangja lágyak, gömbölyűek; intonációja sima és biztos.

De mindennek méltatására bővebb keret nyílik a Carmen előadásánál. Ebben a szerepben érte el Szamosi Elza egyik legnagyobb sikerét, nemcsak ének, hanem drámai színjáték tekintetében is.

Mai szerepe nem illelnek annyira egyéniségéhez. A művész nő elszokott már az operett-színpadtól, de főleg idegen neki a népszínmű talaja. Az opera az életeleme. János vitéz ma is Hunyady József adta, a tőle megszokott zamatot magyarsággal. Nyárai Antalt Bagé szerepében kitűnő volt.

Szamosi Elza holnap a Hajdúk hadnagya-ban Jadviga grófnőt énekl és holnapután Carmen t.

A kártya-adóság.

(Zsarolással vádolt vasúti főellenőr.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

A szereplőinél fogva érdekes bűnpör tárgyalását tűzték ki mára a szegedi büntető törvényszék elé.

Az ügyben a magyar államvasutak szegedi üzletvezetőségének egyik Aradon is ismert főellenőre a vádlott, akit zsarolás kísérletének vétsége miatt vont felelősségre a királyi ügyészség.

Az esetről ezt a tudósítást kaptuk:

A múlt évi április hó 17-én éjjel az említett főellenőr és egy ellenőr ferbiztek a szegedi tisztviselő Otthonának kártyaszobájában. Az ellenőrnek elfogyott a pénze, de azért tovább játszott. Amikor a játszma sorozatának vége volt, az ellenőr 350 koronával tartozott a főellenőrnek.

A főellenőr várt egészen május 5-ig. Akkor levelet írt volt partnerének, hogy vagy fizesse meg az adósságát, vagy adjon róla váltót augusztus 31-iki lejáratáig. Ha ezt nem tenné meg,

jelentést tesz a dolgról az Otthon választmányának és az üzletvezetőségnek.

Az ellenőr a levelet a rendőrséghez juttatta, aminek az lett a következménye, hogy a főellenőr ellen zsarolás vétségének kísérlete miatt megindult a vizsgálat, amely után a kir. ügyészség indítványára a törvényszék vádpanácsa a főellenőrt vád alá helyezte.

A főellenőr szíval védekezett a vizsgálat során, hogy ő csak morális batást akart gyakorolni partnerére, hogy tartozásának kifizetésére bírja.

A kir. ügyészség ezenkívül mind a két tisztviselőt tiltott szerencsejáték miatti kihágással is megvádolta, de a vádpanács ezt a vádat elutasította.

A törvényszék mára tüzte ki a pör tárgyalását, de délután nem került rá sor és így a jövő hét valamelyik napjára ismét kitézte.

Az aradi cukorgyárat megépítik

(Egy pénzcsoport megbizottja Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Annak idején többször megemlékezünk arról az ipari szempontból fölöttérendes hírről, hogy egy külföldi pénzcsoport Aradon cukorgyárat akar létesíteni és e célból összeköttetésbe is lépett a várossal. *Institúris* Kálmán polgármester örömmel fogadta a gyár megépítésének eszméjét és készséggel felajánlotta segítségét a közgazdasági szempontból nagyfontosságú terv keresztülviteléhez. A külföldi pénzcsoport képviselője ittléte alkalmával beható tereptanulmányokat is tett és főleg az Arad környékén elterülő földek cukorrépatermelő képességét tanulmányozta. Távozásakor azt a kijelentést tette, hogy a cukorgyár felépítését a pénzcsoport rövid időn belül szándékozik keresztül vinni és ha a terv aktuálissá lesz, úgy be fogják azt mutatni a városnak.

Hosszabb idő óta azonban e külföldi pénzcsoport nem adott élet-jelt magáról, úgy hogy városi körökben már elejtettek is tartották a tervet.

A cukorgyár kérdését a napokban ismét felszínre vetette az aradi Székely-Otthon vezetőségének szóló s a székelyföldről érkezett levél, amelyben a romániai cukorgyárakban dolgozó székely munkások ajánlották fel, hogy szívesen jönnének az aradi cukorgyárba dolgozni.

E levélnek kapcsán ismét aktuálissá lett a cukorgyár már-már feledésbe merült terve. A Székely-Otthon vezetősége tudakozódott *Institúris* Kálmán polgármesternél, hogy a cukorgyár létesülni fog-e Aradon? A polgármester természetesen nem adhatott más választ, mint azt, hogy a gyár megalapításáról szó volt ugyan, de a megalapítás tervével foglalkozó pénzcsoport hosszabb idő óta nem adott élet-jelt magáról.

Különös játéka a véletlennek, hogy éppen most, amikor ismét szóba került a cukorgyár kérdése, a külföldi pénzcsoport megbizottja levelet intézett a polgármesterhez, amelyben azt írta, hogy a létesítendő cukorgyár ügyében a jövő hónap folyamán Aradra e kezük. A levelet a polgármester ma vette kézhez.

Az aradi cukorgyár megalapításának kérdése ismét előtérbe nyomult tehát és alapos reményünk lehet arra, hogy a terv már a legközelebbi jövőben megvalósul.

Ertesülésünk szerint a pénzesoport megbizottja az építkezés megkezdése céljából alkalmas *telket* fog keresni a városon kívül. Jövetelének főcélja azonban az, hogy *szereződést kössön a környékbeli földbirtokosokkal a gyár cukorrépa szükségletének szállítása iránt.* A gyárépítés egyik főfeltevéle ugyanis az, hogy a környékbeli birtokosok elvállalják a feldolgozásra szükséges cukorrépa-kontingensnek szállítását.

Ha a pénzesoport megbizottja e tekintetben megegyezésre tud jutni a birtokosokkal, úgy a gyár felépítése akadályt nem szenved és rövid időn belül meg is kezdik a munkálatokat. A város természetesen szintén meg fogja adni a gyár-alapításoknál szokásos kedvezményeket.

Keresztelés a zsidókórházban.

Háboruság egy áttérés miatt.

(Bihari Sándor és a felesége.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 21

A főváros művészi köreiből sokat beszélnek egy zsidó valásu, országosan ismert festőművész kikeresztelkedéséről, aki az izraelita kórházban súlyos betegségtől gyötörve *feleségének kényszere alatt* tért át ősei hitéről. A különös keresztelkedésről, mely sok akadálylyal és egy kis fufanggal folyt le, fővárosi tudósítónk a következőket táviratozza:

Bihari Sándor festőművész súlyos betegen fekszik a budapesti izraelita kórházban, ahol az izraelita hitközség előjáróságának intézkedésére a beteget külön szobában helyezték el és a leg gondosabb ápolásban részesítik.

Tegnapelőtt a beteg állapota válságosra fordult. Azóta felesége, egy volt szolnoki ka'olikus vallású tanítónő, akit másfél év előtt vett nőül, nem bocsátotta férjéhez művésztársait, kik szivszorongva várják a híreket a beteg állapotáról.

Amikor Bihari tegnapelőtt hirtelen igen rosszul lett, orvosai ídadták a reményt, hogy a beteget megmentik. Bihariné, aki állandóan ura körül volt, most arra kérte a művészt, hogy *mentse meg legalább lelkiismeretét, keresztelkedjék ki és csináljon végrendeletet.* A házaspár t. i. csak az anyakönyvvezető előtt esküdött meg és Bihariné azt akarta, hogy ura térjen át a katolikus vallásra és még halála előtt *egyházilag is áldassa meg a frigyet.*

Bihariné kérdésére a kórház vezetősége tegnapelőtt kijelentette, hogy semmi beleszólása nincsen a művész kikeresztelkedésébe, csak arra kéri, hogy ezt *ne az izraelita kórházba tegye meg.* A művész neje erre eltávozott a kórházból, de csakhamar visszatért egy színész külsejű ural, akinek kezében egy kis bőrönd volt. Bihariné ekkor két kollegája: Ujvári és Rozgonyi tettek látogatást, akiket az idegen arra kért, hogy egy percre menjenek ki a szobából. A két festő kiment és mikor pár perc múlva visszatértek, különös látvány tárult föl előttük: a színészkiöltésű ember teljes papi ornátusban, *keresztel a kezében* Bihari ágya mellett állott, majd arra kérte a meglepetéstől még magukhoz sem tért festőket, hogy írják alá a megkeresztelésről fölvevő jegyzőkönyvet, mert *é most megkeresztelték Biharit.* A művészek megtagadták a pap kérését azzal az indoklással, hogy *ők nem voltak jelen az aktusnál.*

A mai nap folyamán Ujvári és Rozgonyi értesítést kaptak a lipótvárosi plebániától, hogy jelenjenek meg a hivatalban. A művészek el is

mentek a plebániára, ahol újból arra kérték őket, hogy írják alá az áttérésről szóló jegyzőkönyvet. Ezt most is megtagadták, de hozzátették, hogy *felkeresik Biharit s ha ő is kijelenti, hogy meggyőződésből, minden kényszer nélkül tért ki,* akkor esetleg aláírják a jegyzőkönyvet. A művészek el is mentek a kórházba, de Bihari felesége, ennek anyja és nővére *nem engedték őket a beteghez,* mondván, hogy nem engedik felizgatni a művészt, akit különben is elvitetnek a kórházból.

Ma délután Bihariné csakugyan megjelent a kórház igazgatóságánál és kérte, hogy adják ki férjét, mert elszállíttatja a *Vörös kereszt-kórházba.* Az orvosok erre kijelentették, hogy az *elszállítás nagy veszélylyel jár és beleegyezésüket csak az esetben adják, ha Bihariné reverzálist ír alá arról, hogy az orvosok figyelmeztették a súlyos következményekre.* Az asszony aláírta a reverzálist és a mentőekkel elszállíttatta nagybeteg urát. A beteg állapota igen válságos.

A pesti izraelita hitközség lépéseket fog tenni úgy a polgári, mint az egyházi tagoknál a megkeresztelés érvénytelenítése tárgyában, miután mindazon intézkedéseket, melyeket a törvény előír, ennél az áttérésnél figyelmen kívül hagytak.

A főváros művészköreiből és a társaságokban is, amelyeknek kedvelt tagja volt Bihari Sándor, erősen tár yajják ezt a különös esetet, amelynek hivatalos uton is lesz folytatása.

A választások körül.

Nincs döntés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 21.

Annak a kínos bizonytalanságnak, a mely az új országgyűlés összehívása ügyében uralkodik és izgatottságban tartja az egész közvéleményt, Fejérváry báró mai bécsi kihallgatása sem vetett véget. A király még nem döntött és miután a kormány szándékairól és előterjesztéseiről nyilatkozatot nem tett, egyformán hitelre találnak azok a hírek, amelyek a választások kiírásáról szólnak, meg azok is, amelyek a parlament nélküli kormányzás véglegesítését hiesztelik.

Fejérváry a királynál.

Bécs-ből táviratozzák a „Bud. Tud.”-nak: Fejérváry Géza báró miniszterelnök, aki tegnap este ideérkezett, a délelőtti folyamán meglátogatta Pitreich lovag közös hadügyminisztert.

A miniszterelnök délután egy óraker megjelent a királynál, hogy jelentést tegyen a politikai helyzetről. A kihallgatás egy és háromnegyed óra hosszat tartott. Fejérváry délután öt óraker visszautazott Budapestre.

Bécs-ből táviratozzák: Fejérváry báró mai kihallgatásáról politikai körökben azt hiszik, hogy az új választások kérdéséről volt szó, azonban döntés még nem történt.

Egy koalíciós estilap jelenti: Bécsi tudósítónk telefonjelentése szerint a kormány terveivel beavatott körök teljesen tisztában vannak azzal, hogy ez a kihallgatás sem mult el jelentős események nélkül. Negatív szenzációként leszögezhetni, hogy minden ellenkező hiesztelés dacára, a kihallgatáson a választások kérdése jóformán szóba sem került. Azt a korona is, a kormány is teljesen elintéztéknek tekinti olyan irányban, hogy *hosszabb*

ideig az új országgyűlés összehívásáról szó sem lehet. Ebben már február 19-ike előtt döntöttek, különben mi értelme sem lett volna nézetük szerint a felosztásnak. Ha a választásokról a király és tanácsadója beszélt, akkor itt csak *későbbi jövő* perspektíváját állították fel és azt találgatták, milyen eshetőségei lehetnek a haladópartnak a jövőben? A kormány vérmes reményekkel néz az ország megpuhítása elé és információi révén udvari körökben nagy bizonyossággal beszélnek, hogy a békét és szociális reformokat hirdető kormánypárt megszerzi magának a népszerűséget. Ennek az utcsinálására — így jelentik — a kormány *erkölcsi tekintélyeket* akar a haladópartba bevonni.

Azt is jelentik, hogy a mai előterjesztések során a miniszterelnök referált olyan értelemben, hogy azokon a helyeken, ahol az ellentállással semmiképpen sem bírnak a kormány közegei, *kivétellessé bíróságokat állítsanak fel.* Az audiencián szó volt a sajtó ellen való rendszabályokról is.

Egy éjjel érkezett távirat jelenti: Fejérváry báró ma este Budapestre érkezett és a holnapi minisztertanácson fog bécsi utjának eredményéről referálni.

A kormányhoz közelálló körökben azt beszéltek, hogy a mai kihallgatáson a választásokat illetőleg semmiféle döntés nem történt. Határozottan mondják, hogy a választásoknak *ki nem írása még nem befejezett dolog* és a kormány mindent el fog követni, hogy a választások kiirassanak.

Ezzel szemben az összes politikai körökben azon a véleményen vannak, hogy a választásokat *nem írják ki.*

A választások.

Még ma sem tudni, hogy a választások kiírása dolgában hogyan döntött, vagy fog dönteni a király. A politikai világ érdeklődése most csak e kérdés felé fordul, mert mindenki tudja, hogy a választások kiírása vagy akár elmaradása döntő fontossággal bír a jelen politikai helyzetben. Ha a választásokat nem írják ki, ez mindenestre azt jelenti, hogy a kormány nagyobb, komoly akcióra készült el és minden képzelhető eszköz igénybevételével megteremti a „rendet” az országban.

Viszont ha a választásokat kiírják, szintén fordulat várható, de ez esetben újabb, nagy bizonytalanság áll be, mert minden attól függ, hogyan dőlnek el a választások?

A koalícióból.

A koalícióban most teljes csönd uralkodik. Kossuth Ferenc beteg s nélküle semmiféle akcióba nem lehet belemenni. A *vezérlőbizottság* ülését ezideig nem hívták össze, de a jövőben *nem is fogják nyilvánosan összehívni,* hanem bizalmasan megtartják az ülést és azután könyomatos utján közlik a lapokkal a hivatalos közleményt.

A belügyminiszter mai rendelete a *lapok szállítása* dolgában általános konsternációt keltett koalíciós körökben és még növelte a megdöbbenést az a hír, hogy Rudnay Béla királyi biztos rendeletet fog kiadni a *lapkihordás megszorításáról.*

Tanácskozás Kossuth Ferencnél.

A fölosztatott vezérlőbizottság több tagja ma meglátogatta Kossuth Ferencet.

Igy többek között ott voltak Apponyi Albert gróf és Batthyány Tivadar gróf, akikkel Kossuth hosszasan tanácskozott.

Kossuth Lajos Tódor a délelőttöt bátyja mellett töltötte, akinek állapota örvendetesen javul és valószínű, hogy holnap már elhagyja az ágyat.

A pénzügyminiszter nyilatkozata.

Hegedüs Ferenc, az új pénzügyminiszter, egy bécsi lap tudósítója előtt nyilatkozott az ország pénzügyi helyzetéről.

— A százmillió kölcsön — mondotta — perfekt; a rá vonatkozó tárgyalások be vannak fejezve. Ezt a summát kizárólag a járadék szelvények beváltására fogjuk fordítani. Es ezzel azután rendben leszünk az év végéig. Ennek az esztendőnek a végéig semmiféle komplikáció nem állhat be az ország pénzügyében. Normálisan teljesíthetjük a kiadásokat, annál is inkább, mert az önkéntes adók most már mégis jobban befolyanak: a fogyasztási adók pedig határozottan örvendetes módon emelkednek. Ismétlem, az év végéig rendben vagyunk.

Tisza István Bihar megye közgyűlésén.

Nagyváradról táviratozzák: Bihar megye mai közgyűlésén tárgyalta a nemzeti ellenállás ügyében érkezett átiratokat. Beöthy László volt főispán indítványozta, hogy tiltakozzék a közgyűlés a képviselőház feloszlatása ellen, emeljen óvást a kereskedelmi szerződések rendeleti uton való életbeléptetése és a királyi biztosok kinevezése ellen. Az ellenállást azonban az indítvány közérdekből nem mondja ki és óhajtja, hogy a tisztviselők hazafias hűséggel tartsanak ki az alkotmány védelmében és küzdjenek a megye autonómiájáért.

Nadányi Károly, a biharmegyei függetlenségi párt elnöke örömmel üdvözölte a szabadelvű párt által benyújtott indítványt, amivel Bihar székházában leomlottak a pártok válaszfalai és minden magyar ember egyetért a magyar alkotmány védelmében. Az indítványt pártja részéről is elfogadja, de kéri, hogy toldják meg azzal, hogy Bihar megye törvényhatósága óvást emel a kormánynak a sajtó-, a gyűlékezési és szólásszabadságot elnyomó intézkedései ellen is.

A közgyűlés Beöthy indítványát Nadányi pótlásával egyhangulag elfogadta. A közgyűlésen Tisza István gróf is jelen volt, de politikai nyilatkozatot nem tett, csupán megyei érdekei dolgokban szólalt fel. Így az ő indítványára határozta el a közgyűlés, hogy fölír a belügyminiszterhez a jegyzői fizetések kiutalványozása iránt, mert a közigazgatás gépezetét rendben kell tartani.

Meghiusított szökés.

(Amerikába készülő aradi család.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Az aradi rendőrség ma este nyolc órakor egy csalással vádolt embert tartóztatott le, aki az esetleges bűnötés elől Amerikába akart szökni. A letartóztatást, amely egy kis eselvéstéssel történt meg, az aradi ügyészség megkeresésére fogantatotta a rendőrség.

Az esetről alábbi tudósításunk számol be: Turcsán Iván aradi földműves pár héttel ezelőtt feljelentést tett az aradi királyi törvény-

széknél Turcsán Illés nevű rokona ellen, aki őt állítólag nagyobb összeg erejéig megkárosította. Turcsán Illés a vizsgálóbíró előtt tagadta a vádat és azt vallotta, hogy eszeágában sem volt megkárosítani rokonát. A vizsgálat során azonban olyan bizonyítékok merültek fel Turcsán Illés ellen, hogy az jobbnak látta elszékelni Aradról. Turcsán hosszabb ideig tanulmányozta a térképet és végül abban állapodott meg, hogyszak Amerika felé veszi útját. Utjának megkönnyebbitésére utlevelet váltott magának és szökését már a napokban végre akarta hajtatni. De titkát a fecsegő ember nem tudta magába fojtani. Ismerősei előtt többször eldicsekedett, hogy nemsokára Amerikában lesz, ahol nem üldözi majd senki.

Turcsán Illés terve hly módon tudomására jutott Turcsán Ivánnak is, aki ügyvédje útján felhívta erre az ügyészség figyelmét és kérte Turcsán Illésnek letartóztatását. Az ügyészség megbízásából Pogonyi Nándor kir. alügyész erre ma délután öt órakor felhívta a rendőrséget Turcsán Illés elővezetésére, akinek letartóztatását természetesen csak az esetben lehetett elrendelni, ha rábizonyosodik, hogy Amerikába akar szökni.

Ennek kitudása céljából a rendőrség csellel élt. Este hét órakor kiküldte Kaszsig detektívot, aki azzal állított be Turcsán Illéshez, hogy adja vissza utlevelét, mert formahiba van benne. Turcsán Illés gyanútlanul adta át utlevelét a detektívnek, aki erre felszólította, hogy jöjjön el vele a rendőrségre, ahol pótolni fogják az utlevél hiányait. Turcsán erre azt felelte, hogy ráér holnap is átvenni az utlevelét. A detektív nem akart gyanút ébreszteni Turcsánban és ezért visszament a rendőrségre, ahol átadta az utlevelet Rimanóczy Zsigmond ügyeletes rendőr-ísztnak. Turcsán utazási szándéka tehát tisztán állott a rendőrség előtt, most még csak azt akarta kitudni, hogy mikorra tervezi szökését? Rimanóczy újból elküldte tehát a detektívot Turcsánhoz, aki a második felszólításnak kelletlenül bár, de eleget tett és követte a titkos rendőrt a városházára:

— Az utlevelé egyelőre itt marad, — mondta Turcsánnak a rendőrségen az ügyeletes rendőrtiszt.

— Tessék kiadni kérem, szükségem van rá, — szólott erre Turcsán.

— Hát mikor akar utazni?

— Legkésőbb pénteken — volt Turcsán válasza.

— Eszerint el akar szökni! Ezennel előzetes letartóztatásba helyezem, — szolt ekkor a rendőrtiszt.

Turcsán Illés a mai éjszakát a rendőrség fogházában tölti, holnap reggel pedig átkísérik az ügyészségre.

HIREK.

Arad hőigyei!

A magyar ipar pártolásának szolgálatában fontos szerep vár a magyar nőre. Az az ország erős igazán, amelyet ipara és kereskedelme tesz erőssé. A magyar ipar versenyképes és elég fejlett ahhoz, hogy nagygyá, erőssé, hatalmassá tegye az országot, csupán a támogatást: a fogyasztást nélkülözi ahhoz, hogy további haladásában teljesen kiszorítsa hazánkból az idegen iparcikkeket.

Mentsük meg magunknak azt a sok milliót, amelyet Magyarország évenként, a mi nemtörődömségünk miatt Ausztriának és a külföldnek fizet!

Vasárnap, e hó 25-én

megalakítjuk a magyar nőknek aradi és aradmegyei iparpártoló szövetségét, jertek közénk és lépjetek be a szövetségbe mindnyájan, kik magyar nők vagytok.

Aradon, a városháza dísztermében vasárnap délelőtt 10 órakor

nagygyűlést

tartunk, melynek

Barabás Béla dr.

lesz ünnepi szónoka.

Magyar asszonyok! Magyar leányok! Sorakoztatok a zászló alá, jertek el a nagygyűlésre, mutassátok meg, hogy a lelketekkel minden összenőt, ami magyar!

Gróf Károlyi Gyuláné.
Gróf Bréda Viktorné.
Uv. Hauser Károlyné.
Neuman Dánielné.
Urbán Ivánné.
Uv. Purgly Lajosné.

— Kossuth Ferenc állapota. Budapestről jelentik: Kossuth Ferenc állapota lassanként javul. Ma délelőtt már nem volt kénytelen az ágyat őrizni, de látogatókat csak délután fogadhatott. Kossuth Lajos Tivadar a délelőttöt bátyja társaságában töltötte.

— A Dmke aradmegyei tervel. Gallovich Jenő, a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület főtitkára ma meglátogatta az egyesület gyoroki fiókját, ahol hosszabb ideig tárgyalta az aradmegyei akcióról úv. Avarffy Gyulánával és Baskó Sándorral, a hegyaljai fiók elnökével. A Dmke — mint értesülünk — Aradmegyében több ödvös intézmény megvalósításával foglalkozik. Így Aradhegyalján nyaraló telepet szándékozik létesíteni az egyesület és szegény leányok számára villát bérel, amelyben ezek egy tanári felügyelete alatt, 30—40 en július 10-étől augusztus 15-ig nyaralhatnak. A Dmke az aradmegyei összes népköröknek és hasonló egyesületeknek, az elnökséghez intézett felszólításra, ingyen könyvtárt bocsát rendelkezésére könyvszekrényvel együtt. Fajbaromfit tenyésztési célokra szintén ingyen ad bárkinek az egyesület. Kovaszincen a római katolikus hívőknek kápolnát, Paulison pedig ovodát szándékozik emelni a Dmke. Az egyesület egész Délmagyarországra kiterjedő kereskedelmi osztályát legközelebb Aradra helyezi át és itt iparos tárouc etthont létesít. Az első könyvtárt 500 korona értékben az egyesület Gyorokon állította fel. A Dmke felügyelőbizottsága a napokban Urbán Iván elnöki tete alatt ülést tartott, amelyen szintén az aradmegyei akcióval foglalkoztak.

— A Máv. előléptetések. A magyar királyi államvasutak hivatalnoki kara tudvalevőleg március 1-jére várta a tavaszi előléptetéseknek közzétételét. Az előléptetések azonban mindez ideig elmaradtak, mert a várakozási idő megrövidíthetőségének elve folytán a már kész előléptetési javaslatot az államvasutak igazgatóságának teljesen újból át kellett dolgoznia. Mint értesülünk, az aradi üzletvezetőség körében minden rangfokozatnál várnak előléptetéseket, de ezeknek terjedelme felől teljesen tájékozatlanok.

— Változások az Osztrák-Magyar Bank aradi fiókjánál. Az Osztrák Magyar Bank aradi fiókléteztetével két kiváló és a társaságokban is igen kedvelt tagját áthelyezték Aradról, mindkettőt egyúttal elő is léptetvén magasabb rangfokozatba. A Bank igazgatósága ugyanis az aradi fiók tisztikarából Laubner József hivatalnokot a székesfehérvári fióktintézet helyettesítő-

nőkévé nevezte ki, *Varságh* János hivatalnokot pedig a budapesti főintézethez rendelte be. Laubner csak május elsején foglalja el helyettesfőnöki állását Széke fehérváron, *Varságh* azonban már e hó végén Budapestre megy. Az aradi főkhöz az egyik megüresedett állásra *Stoffa* István hivatalnokot helyezték a ceglédi főkhöz, a másik állás még nincsen betöltve.

— **A mérgezéssel vádolt gróf. Turóc-Szent-Márton-ból táviratozzák:** *Rakovszky* Iván nagybirtokos gyanus halála ügyében az exhumálást e hó 22-én délután fogják végrehajtani. A család részéről az exhumálásnál *Rakovszky* István főszámszéki elnök is jelen lesz. *Nayhaus* gróf neje férje érdekében messzemenő kutatást indított megyszerte. E célból két magánkutató jár Turóc megyében. Ezeknek az lenne a feladatuk, hogy adatokat szerezzenek arra nézve, hogy *Nayhaus* grófnak sok az ellensége és így feltehető, hogy a mérgezést ezek valamelyike követte el és az csempészte be *Nayhaus* szekrényébe is azt az arzenikus üveget, amelyet nála a házkutatás alkalmával találtak. A vizsgálóbíró legközelebb *Szüllő* Géza volt orsz. képviselőt is kihallgatja, aki *Rakovszky* Ivánnál gyakran megfordult és bizalmas embernek tartották. *Nayhaus* gróf őt is távol tartotta a betegtől, sőt állítólag ennek megbízásából oly tartalmu levelet írt neki, amely szerint *Rakovszky* Iván megtiltotta, hogy *Szüllő* őt meglátogassa. Ily tartalmu levelet írt *Nayhaus* gróf állítólag *Rakovszky* István főszámszéki elnöknek is, akinek fia, *Menyhért* volt *Rakovszky* Iván általános örököse. Az exhumálás illetőleg a vegyi vizsgálat elé nagy érdeklődéssel néznek, mert ha a mérgezés esete tényleg konstatálva lesz, úgy gróf *Nayhaus* helyzete súlyosabbá vált.

— **Kmetykó János halála.** A szívszélhűdésben hirtelen elhunyt *Kmetykó* Jánost holnap, esütörtökön délután négy órakor temetik a Hátár-utca 15. számú gyászszobából. A temetésen az aradi pincér segélyező és elhelyező egyesület tagjai testületileg jelennek meg, hogy utolsó útjára kísérjék az egyesületnek sok éven át volt buzgó tisztviselőjét. *Kmetykó* haláláról az egyesület külön gyászjelentést adott ki, ravatalára pedig szép koszorút helyezett.

— **Eljegyzés.** *Schell* Ernő báró cs. és kir. kamarás, a 7. huszárezred főhadnagya jegyet váltott *Berzeviczy* Lillivel, berzevicsei és bacsalmniczi *Berzeviczy* Albert, volt közoktatásügyi miniszter tájos leányával. *Schell* bárót, aki több éven át szolgált a 12. huszárezredben, tavaly helyezték el Aradról, ahol a polgári társaságokban is nagy kedveltségnek örvendett.

— **A kormány és a fogyasztási adók.** Még *Fejérváry* báró pénzügyministersége idején a pénzügyi kormány utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy ama városok italmérési részesedéseit, amely városok a fogyasztási adókat nem szolgáltatták be, (Arad nem tartozik ezek közé), 1906. évi január hó 1-től kezdődőleg vonják meg, egyszersmind intézzenek erélyes felhívást az illető törvényhatóságokhoz, hogy visszatartott italmérési adót szolgáltatassák be. Ez a felhívás többnyire eredménytelen maradt. Ennek folytán *Hegedűs* Ferenc pénzügyminiszter, hivatkozással arra a körülményre, hogy több város nem tartotta be a fogyasztási adókra vonatkozólag a pénzügyigazgatóságokkal kötött szerződését, rendeletet intézett valamennyi pénzügyigazgatóságokhoz, hogy a szerződéshezjáró városok szerződéselt a szokásos felmondási idő mellőzésevel azonnal bontsák föl és a fogyasztási

tási adó bérbeadására négy heten belül irjanak ki árlejtést. A pénzügyminiszter egyszersmind utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy az esetben, ha megfelelő ajánlat nem érkezik be, vegyék az illető városokban a fogyasztási adót házi kezelésbe.

— **Elégtétel a halottnak.** *Bécsből* táviratozzák: *Schönaich* osztrák honvédelmi miniszter *Erhart* Lajosnak, a Budapesten halála után lefokozott hadnagynak ügyében az alldeutsch képviselők interpellációjára a Reichsrath mai ülésén azt válaszolta, hogy nem rosszakaratból, hanem végzetes tévedésből hiba történt *Erhart* lefokozásánál. Teljesen értem, mondotta a miniszter, hogy ez az eset úgy az elhunyt hozzátartozóinak, mint a lakosságnak érzelmet sérti és iparkodtam illetékes helyen odahatni, hogy intézkedés történjék az iránt, hogy a jövőben ilyen sajnálatos eset elő ne forduljon. A hadvezetőség helyre fogja hozni a hibát, amelyben *Erhartnak* visszaadja tisztirangját, a holttestet exhumáltatja és megfelelő katonai pompával a budapesti katonai tiszti temetőben el fogja temettetni.

— **Mikalaka zavarog.** *Mikalaka* ismét sokat beszéltet magáról. Tegnap megírtuk, hogy az *Aradhegyaljai motoros vasút* földmunkálatai miatt *Mikalakán* zendülés támadt, mert a földmunkálatokat idegen munkások végzik. A *Baross* Ferenc dr. főszolgabíró rendeletére kivonult csendőrség még a tegnapi nap folyamán helyreállította a rendet, úgy hogy a munkálatok zavartalanul folyhatnak tovább. A vasút igazgatósága ma több g'ogováci és mikalakai munkást fogadott fel. Ma azonban más esemény izgatta fel *Mikalakát*. Ma volt ugyanis a községi előljárásági tagok választása a korteskedés közben a választók összevesztek, mire *Nini* György és *Szimán* Mitru községi rendőrök odamentek a verekedőkhez, hogy szétválasszák őket. A rendőrök azonban pórul jártak, mert őt atyafi, névszerint *Mihálkovicz* György, *Popovics* Mitru, *Bottján* Pál, *Komlosán* Sz. meon és *Pap* Vazul bicskákkal és dorongokkal neki estek a rendőröknek, összevissza szurkálták és verték őket. A csendőrök a garázda legényeket letartóztatták és bezárolták az aradi ügyészség fogházába. A két rendőrt súlyos sérülésekkel lakásukon ápolják.

— **Az erdélyi pénzügyártók.** *Kolozsvár-ról* jelentik: Az erdélyi pénzügyártó bandáról hozott híradások jelentettek, hogy a banda egyik nevezetes tagját, aki már 5 és fél évet töltött fegyházban pénzhamisításért: *Pásztóhy* Aladár földbirtokost szabadon fogják bocsátani. Az ügyészség részéről *Szöllősy* Jenő dr. kir. ügyész vette át az iratokat, melyeknek alapján elrendelte a vizsgálat megindítását. Az ügyész a rendőrség által rendelkezésére bocsátott iratokból valószínűnek találta *Pásztóhy* azon vallomását, hogy ő a pénzügyártásban nem vett részt s így a gép hollétezéséről nem tud számot adni s csak mint forgalomba hozó szerepelt a bűnygyben, továbbá annak alapján, hogy megszökéséitől nincs mit tartani, feltételeken szabadon bocsátotta. Előbb azonban *Gócs* Jenő vizsgálóbíró, ki a vizsgálatokat folytatja, kihallgatta és szembesítette az összes letartóztatottakat. *Pásztóhy* szabadon bocsátása után hazautazott édes atyja birtokára Maroscsapéra. E bűnygyben különben újabb letartóztatások nem történtek és a még mindig újabb büntársakat nyomozó rendőrség az összes szálakat, melyen esetleg eredményt vártak, elvesztette kezéből. Hacsak a véletlen ismét közbe nem játszik, rövid időn belül nem lehet számítani arra, hogy a főbűnösök: a hamispénzek gyártói kézrekerüljenek. A vizsgálatot most az összes rendőrkapitányságok és csendőrök értesíté-

sével kiterjesztették egész Erdélyre. *Gócs* Jenő vizsgálóbíró előtt tett vallomása a letartóztatotaknak a töredelmes beismerés jellegével bír, egyedül *Balla* József vármegyei írnok támasztotta fel, hogy a pénzügyártásban résztvevő volna, nála a hamisításhoz szükséges festéket is megtalálták. Az is igaz, hogy a többivel szemben semmi nyomosabb bizonyíték nincs és *Pásztóhy* is igyekezett azt bizonyítani, hogy az összes hamis pénzt, 680 darab hamis 20 koronás bankjegyet tőle kapta. *Balla* József védőül *Tutsek* Sándor dr. ügyvédet, *Baranyay* Balázs pedig *Óváry* E. emér dr. ügyvédet kérte fel, *Pásztóhy* védőjét nem nevezte meg és így hivatalból fognak részére védőt kirendelni.

— **Halálozás.** *Barthel* Erzsike, özv. *Barthel* Sándorne leánya élete tavaszán, 17 ik évében ma délelőtt meghalt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a *Csernovics* utca 28. sz. házból. Édesanyján kívül hat leánytestvére siratja.

— **Részvétnyilvánítás a franciáknak.** *Budapest-ről* jelentik: A Népszerű Előadásokat Rendező-társaság tegnap délután 5 órakor választmányi ülést tartott, amelyen *Mahler* Lénárt indítványára egyhangulag elhatározták, hogy a francia munkásszövetséghez a courriéresi bányaszerencsétlenség alkalmából részvétáviratot küldenek és közéletünk vezető egyéniségeit a *Pro* *Calabriához* hasonló társadalmi akció megindítására fogják felszólítani.

— **Kereskedők országos gyűlése.** Az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés* vasárnap, március 25 én tartja évi rendes közgyűlését, amelyre az O. M. K. E. tagjai kedvezményes vasuti jeggyel utazhatnak fel. Az O. M. K. E. aradi kerületének tagjai a kedvezményes utazásra jogosító igazolványt az O. M. K. E. aradi kerületének irodájában (Szabadság tér 7. l. em. d. e. 9—1 óráig) *Faragó* Rezső kerületi titkáránál kapnák meg. A kedvezményre igényt tartó tagok kéretnek, hogy erről iránt mielőbb intézkedni sziveskedjenek. *Eles* Ármin, az O. M. K. E. aradi kerületének elnöke.

— **Szélhámos jegyző.** *Budapest-ről* jelentik: A beregszászi kir. ügyészség átiratot intézett a budapesti főkapitánysághoz, amelyben *Bus* Lajos Károly buziási születésű 34 éves okl. jegyző letartóztatását kéri. *Bus* lopást és közokirathamisítást követett el. Rovott multu ember, aki sikkasztásért és csalásért már háromszor büntetve volt.

— **Ezerkétszáz munkás sztrájkja.** *Zimonyból* sürgönyzik: A délkeleti szepességi ármentesítő társulat földmunkálat közlül ma 1200 munkás kimondta a sztrájkot. A rendet a csendőrség tartja fenn.

— **Kivándorló katona.** *Csáktornyról* jelentik: Az utásrezred egy közlegénye civilbe öltözve a vasutálovásnál tartózkodott, amidőn egy altiszt őt észrevette. A közlegény letartóztatásakor kitűnt, hogy *Amerikába* akart kiszökni, odaszóló utlevelet és hajójegyet találtak nála és 1000 koronán felül pénzt.

— **A nők a Kossuth-szoborra.** Az aradi *Kossuth-asztaltársaság* elnökege szükségesnek látja minden félreértés kikerülése végett, a házagos tudósításokat következőkben helyesbíteni: *Barabás* Béla dr. március 20-án tartott rendes évi közgyűlésünkön 3310 K. és 64 fillért, mint az aradi jótékony nőegyesületnek özv. *Hauser* Károlyné kezdeményezésére, magasztos célunk *Kossuth* Lajosnak Aradon emelendő szobra gyarapítására gyűjtött összeget következő részletezéssel szolgáltatott be: A szegénytanulók egyesülete, élén özv. *Hauser* Károlynéval, gyűjtött összesen 2700 K.-át. Ez összegben foglaltatik az elnökő I. számú gyűjtőve, 725 K. 50 f., és dr. *Müller* Lajosné 6. számú gyűjtőve 530 K. val. *Fehér* Kereszt-egyesület, élén *Urbán* Ivánnéval gyűjtött 610 K. 64 f., összesen 3310 K. 64 f. Ez összeget még szaporítja a Polgári Jótékony Nőegylet özv. *Purgly* Lajosnéval az élén, már előzőleg beszolgált 438 K. 50 f. gyűjtött összege. Ez összeghez még majd járulandó

az I. r. négyzet, élén végvári Neuman Danielnéval, az általa eszközölt gyűjtés eredménye. Mindazt okul szolgált a közgyűlésnek arra, hogy özv. Hauser Karolyné, Uroán Iván-né, özv. Purgly Lajosné, dr. Múlek Lajosné, végvári Neuman Danielné és dr. Barabás Béláné urnókat az asztaltársaság dísztagjaivá választotta. Tiszteletbeli tagjává választotta az asztaltársaság dr. Tenner Pál urat, ki a Heine dalok fordításából közel 1000 koronával gyarapította a Kószuth Lajosnak emelendő szoboralapot.

— Családi dráma. *Temesváron* megrendítő családi dráma történt Muschna Ferenc vendéglős és fuvaros házában. Muschnát iszákossága miatt el akarta hagyni a felesége. Az ittás ember ekkor revolvert rántott elő és háromszor rá lött az asszonyra, aki rémülten rohant ki a szobából. Odakint eszméletlenül rogyott össze. Az egyik golyó a mellébe, a második a jobb karjába, a harmadik pedig a hasába fúródott. Sérülése életveszedelemes. Muschna, amikor a felesége összerogyott, maga elien fordította a revolvert és szívenlőtte magát. Azonnal meghalt. Nyolc évvel ezelőtt is követett el hasonló merénnyet a felesége ellen s akkor nyolc hónapi börtönrre ítélték érte.

— Magyar név. Róth László és Ernő szemlái illetőségű aradi lakosok családnevenek Vörösre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— A husz millió gyémánt. Az angol postai igazgatóságnak az utóbbi időben nagyot nőtt az ünérzete. Ocot erre egy délafrikai bányatársaság bizalma szolgáltatott, amely az angol postára bizta legfőbb értéket, le-drágább kincsét. A múlt esztendőben a lapok többször megemlékeztek arról, hogy a délafrikai első gyémántbányákban egy hatalmas gyémántot találtak, a most *Culinan* név alatt ismert, amely nagyobb az eddigi összes gyémántoknál. Értékét ennek a drágakőnek 20 millió koronára becsülik.

A kincs boldog tulajdonosának sok álmatlan éjszakát szerzett az azon való töprengés, hogy milyen módon szállítsák a mesés drágaságot követ Európába. Sokféle terv merült fel, sőt ezek között olyan is, hogy a kincs Európába való szállítására külön gőzhajót béreljenek. Ezt is elvetették azonban, mert még ily módon sem tudtak volna megnyugodni aziránt, hogy a kincs biztosan Európába jut. A bányatársaság igazgatói végre is arra a merész ötletre jöttek, hogy a gyémántot egyszerű kis postacsomagban, az angol posta útján juttatják rendeltetési helyére. A drágakövet tehát becsomagolták egy kis fadobozba és az alig félkilogram súlyú csomagot feladták a johannesburgi postahivatalnál „*Neumann és Társa cég London*” címre. Semmi mást nem írtak a csomagra és így nem is szettek érte a rendes díj náll többet, ami alig tesz ki 4 koronát. A kis dobozt tehát átvette a postahivatalnok anélkül, hogy sejtene lett volna arról, mily óriási kincset rejt az magában. Johannesburgból azután még egy csomó postaalkalmazott kezebe került a csomag, akik persze mind a legnagyobb lelkiismeretességgel továbbították a teljesen értéktelennek látszó küldeményt. Három heti utazás után szerencsésen megérkezett a gyémánt Londonba, amit a Neumann és Társa-cég táviratban tudatott a délafrikai bányagazgatósággal. Az ötlet tehát nagyon jól bevált, aminek nemcsak a bányagazgatóság és a londoni cég örült, hanem az a biztosító-társaság is, amelynél 15 millió koronára volt a gyémánt az utazás tartamára biztosítva.

— Merénylő férj. *Budapestről* jelentik: Másfél év óta elváltan élt Knopf Abrahám harmincnyolc esztendő órák feleségétől, Bass Sarolta szabónőtől. Hosszu ideig, míg az asszonynek

rosszabbul ment a sora, feléje sem nézett, mióta azonban felesége az Oktogon-téren, az Adrássy-ut 51. számú házban jóforgalmu szabóüzletet nyitott, állandóan kizozta, zaklatta, és fenyegette, hogy fogadja vissza. Bass Sarolta hajhatatlan maradt s mindannyiszor elutasította, valahányszor köntjárt nála. Tegnap este újra beállított felesége lakásába. Az alkalmazottak azonnal körüllopták urnőjüket, mert látták, hogy a dühtől és haragtól egészen eltorzult a kései látogató arca. Knopf megállt az ajtó előtt s az indulattól reszkető hangon rászólt feleségére:

— Utoljára kérlek, gyere vissza hozzám.

— Nem megyek. Elég sokáig szenvedtem miattad. Ez az utolsó válaszom.

Knopf Abrahám ekkor hirtelen előrántotta revolverét s ráemelte az asszonyra. A varróleányok ijedten rebbentek szét mellőle s csak két bátor, elszánt leány nem veszítette el lélekjelölését. A revolverrel bíbelődő ember mellett termettek s kicsavarták kezéből a fegyvert. A leányok sikoltozására összeszaladtak a házbeliek, akik az erősen dühöngő embert megkötözték és átadták a rendőrségnek. Letartóztatták.

— Egy szerelmes leány tragédiája. Pusztaluban a minap tragikus eset történt. Egy Borsos Róza nevű jómódu leány szerelmes volt a fater egyik szegénysorsu legényébe, Bertha Sándorba, aki viszontszerette őt. Egybekelésüket azonban elleneztek a leány hozzátartozói s kegyetlen csellel akarták végét szakítani szerelmüknek. Felbérlettek egy *Kalányos Piros* nevű cigányleányt, aki azután meglátogatta Borsos Rozát és sirva kérte, hogy ne menjen feleségül Bertha Sándorhoz, aki az ő szeretője s az ő két éves gyermekének az apja. Borsos Róza féltékenységében revolvert szerzett és a fater piacán *gyonlőtte szerelmét*. Kévéssel ezután megtudta, hogy félrevezették s ekkor megőrült negy faldalmában.

— A lelenciu tragédiája. Paos József 13 éves gyoroki lelenciu tegnap egy nyitott gémes kutra ment vizért. A kuta előtt olyan szerencsétlenül csuszott meg, hogy fejével a kuba esett. Segélykiáltásaira az utcán járók kihúzták a kútból a fiút, aki az esés következtében koponyarepedést szenvedett és pár óra múlva meghalt. Az esetet bejelentették az aradi kir. ügyészségnek, amely megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel a felelősség.

— Jótékonyág. Az aradi *Neuman Testvérek* cég tisztviselői kara, a néhai dr. Brück Gyula kezüli orvos ravatalára szánt koszoru megváltására 52 koronát gyűjtött és adományozott az *Aradi Kezsedők Köre Erzsébet királyné segítő alapja* javára. Az adományért ez uton is köszönetet mond *Tedesch* Viktor elnök, *Glück Dezső*, alpolg. gondnok.

— Köszönetnyilvánítás. Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak lelkes aliszíjei az általuk rendezett hazafias ünnepséyen fenmaradt 130 koronát, az aradi Erzsébet városi agghonvédek segélyező asztaltársaság pedig a f. hó 18 án tartott márciusi ünnepséyen 160 koronát volt szives közönségi 20 agg és szegény 1848/49 es honvéd közt, akiket ozoonával is megvendégeltek. Az aradi 1848/49 es honvédagylet nem mulasztja el a nemes adományokért ez uton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítani. *Simay* István elnök. *May* Soma jegyző.

— Szép fogakat csak a *Dentolin* fogere me használata biztosít. Vojtek és Weisznál. 112

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, március 21

Amerika 1/2 olcsóbb. Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 25,000 métermáza buza, változatlan áron. Az árak 100 kilónként számítva:

Zárás: 12 óráig.

Buza 1906. áprilisa	16.32—16.54
Rozs 1906. áprilisa	13.64—13.66
Zab 1906. áprilisa	15.60—15.62
Tengeri 1906. májusra	13.32—13.34
Uj őszi buza 1906-ra	16.38—16.40

Zárás: 6 óráig.

Buza 1906. áprilisa	16.50—16.52
Rozs 1906. áprilisa	13.60—13.62
Zab 1906. áprilisa	15.48—15.48
Tengeri 1906. májusra	13.32—13.34
Uj őszi buza 1906-ra	16.36—16.38

Irányzat csöndes.

Zárás: 6 óráig.

Osztályi hitelrészvény	670 75
Magyar hitelrészvény	791 50
Lezárt bank részvény	504 50
Rima-Murányi vasúti részvény	538 50
Osztályi magyar államvasúti részvény	674 25
Köszvi vasút	601 50
Városi villamos vasút részvény	323 50
Erzsébet szanatórium sorozógy. pénzben	9 50
Erzsébet szanatórium sorozógy. árúban	10 50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy előfizető. Nem célatosság van a dologban, hanem sajtóhiba, mert a kéziratban „A marójugos dráma” volt írva s a szedőszekrénynek az a bizonyos koboldja csinált belőle „dámát”. Ígybéként ne tessék féltetni a mi demokráciánkat.

Az osztrák fürdők. Nem tesszük közzé a levelet, mert nincs igaza. Azaz, hogy abban, amit felpanaszol, igaza van ugyan, de épen azért vannak mindezek a panaszok, mert On is — és sajnos igen sokan mások is — azt vallják, hogy „én részemről a külföldi fürdőket pártolom és nem a magyar fürdőket, mert ahhoz a magyar nem is ért, hogy egy vendéggel, hogy kell bánni.” — Dehogyan nem ért! Értene biz az, csak ne vinnék az idegen imádó magyarok milliókat a külföldi fürdőkre, hanem költenek el itthon: akkor hamar fellendülne a magyar fürdők s olcsóságban, kényelemben, kiszolgálásban, mindenben megadhatnák ugyanazt, amit a külföldiek nyújtanak.

Egyik vagy másik

okból sok gyermek fejlődésében visszamarad. leg-többször azonban a fogzási időszak a att előforduló bajok miatt. Valóban csodálatos, milyen kiváló szolgálatokat teljesít ilyenkor a SCOTT-féle EMULSIO, mely lehetővé teszi, hogy a gyermek a fogzás nehéz időszakán minden baj nélkül áteszen és fejlődésük semmi kívánni valót sem hagy fenn. A SCOTT-féle EMULSIO legfinomabb gyógyszerkamájából készült alphaszavas méz és náron hozzáadásával.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „a hátán nagy csukhalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintatüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL, 3911

„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

ÜDVÖZLET a kedves aradiaknak KAAS BÉLÁTÓL, a jóhirű és népszerű volt aradi vendéglőstől,

ki a híres Drechsler-féle vendéglőt és összes helyiségeit vette át az Andrássy-uton, a magy. kir. Operaház közvetlen átellenében, ott van

az aradiak találkozó helye.

A legfigyelmesebb,

családias kiszolgálás.

Ma érkezett Vérfriss vaddisznó

(gője és malac.)

Nemkülönböztetve ajánlok, mint
évad különlegességet:

Bivaly Imperiált. Az erdőlyt sajtok
eme gyöngye
egyedül nálam kapható.

Strachino di Milanot s egyéb
sajt specialitásokat

Korai zöldségeket vidékre is küld-
hetek

Friss ananász érett s zamatos

Tiroli bőralma specialitás

Érett téli körte specialitás

Almeriai szőlő specialitás

Csabai paprikás száraz kolbász

Főtt medve sonka

ujdonság Aradon!!!

Továbbá:

Hus- és halkonzervek, öngyártottam finom
hus delikateszek, naponta friss teavaj, borok,
likörök s kitűnő borovicska és egyéb pálinkák.

Hus- és haltáldiszítések elfogadok s
azonnal teljesítek.

Záray Géza,

delikatesz üzlete
Aradon.

934

Üzletemet jövő évben a Neuman-palotába
helyezem át!

CSARNOK.

Vojtek Chroniec letartóztatása.

Irta: Przerwa-Tetmajer Kázmér. [1]

A kis Hucianski Jakobek lelkendezve fu-
tott a hegyre vezető ösvényen és közben li
hegyre kiáltá:

— Biz én megmondom neki! Azért is
megmondom neki!

A kis Hucianski Jakobek már tizennégy
esztendő volt és igen jól tudta, hogy senki-
nek sem szabad megmondani, hogy Vojtek
Chroniec, aki megszökött a katonaságtól, fenn
a hegyen, nagybátyjánál rejtőzik, viszont azt is
tudta, hogy kötelessége megmondani Vojteknek,
hogy menyasszonya: Penckovska Kasia más
legénynyel mulat a korcsmában.

Ezért futott lelkendezve a merdek hegyre
és egyre azt hajtogatta:

— Biz én megmondom neki! Meg muszáj
mondani!

De nemcsak ezért sietett. A múlt éjjel
medve garázdálkodott a hegyoldalon és néhány
juhát is széttépett. A kis Hucianski Jakobek
szörnyen félt a medvétől.

Lassacskán tisztásra ért, a fenyők immár
gyéribben tenyésztek s a pástorkunyhó is
látható volt. Holdfényben uszott sűrű erdőtől
környeztetten.

— No, megérkeztem! — mondá Jakobek.
Ezután a kutyákat hívta:

— Gyere ide kutyuskám!

Az ebek csaholva futottak elébe s midőn
a legnagyobbik, a Varuj, mely akkora volt,
mint egy jókora borju, lábához dörgölődött,
két térdje közé szorította az eb hátát, megmar-
kolta nyakövet s hangos ugatással, csaholás-
sal, kutyaháton érkezett meg nagybátyja kuny-
hójába.

— Jókora érkezte! — szólt az öreg. —
Elhoztál mindent?

— Jakobek néhány csomag dohányt, gyu-
fát és egy üveg pálinkát kotorászott ki hátrá-
vetett tarisznyájából.

— Mindent elhoztam, a mit mondtál —
bátyám.

— Nesze! — dörmögé az öreg és egy
nagy rézkraicérozt adott neki.

Ekkor Vojtek Chroniec is feltápázkodott
a fal mellett levő szalmayosolyájáról, övéből
egy Móra-képes ezüst huszast vett ki és a flu-
nak dobta.

Jakobek észrevette, hogy egy óriás terme-
tű leány háromszor meglátogatta Vojteket s
hármában bosszasan sutogott az öreggel. Az
izmos legény látogatása után Vojtek éjszakára
távozott, másodszer egy nap és éjjel, harmad-
ikban négy napig nem volt otthon; midőn pe-
dig visszatér, nagy csomó ezüstpénzt, tallért s
aranyat hozott magával s az aranyakból a Ha-
jacek testvéreknek, Mihálynak és Kubának: a
muri néma pástioroknak is adott egyet-egyét.
Mihály és Kuba valóságos vasgyurók voltak,
fogakkal egy mázsa vasat emeltek fel, hátu-
kon pedig öt mázsát cipeltek. Máskülönböztet-
zen és csöndes legények voltak és senkivel
sem kötekedtek. Noha Kuba néma volt, győ-
nyörően muzsikált és pástiorsipja gyakran
visszhangzott a hegyeken. Jakobek azt gon-
dolta, hogy Vojtek Chroniec a Tátra tulsó olda-
láról, Liptóbol hozza a tömérdek aranyat és az
ezüstöt és az óriási legény aligha nem a Voj-
tekkel szövetségben levő rablóbanda küldönce.

Erről azonban nem beszéltek. Jakobek csu-
pán azt vette észre, hogy vén nagybátyja nyá-
jasan és nagy tisztelettel bánik Vojtekkel, a
legízletesebb falatokat az ő tányérjára rakja, és
olykor így szól hozzá:

— Te még sokra viszed, Vojtek!

Jakobek azt is tudta, hogy Vojtek feleségül
akarja venni Penckovska Kasia-t s a lány már
kétyszer meglátogatta a legényt kunyhójában,
mert Vojtek katonaszökevény s nem mehet le
a faluba.

De meg egyebet is hallott Jakobek. Kasia
megesküdött Vojteknek, hogy nem megy töb-
bet a korcsmába, nem táncol más legénynyel,
a Kosny Hamri vashámorból való Valencak
Bronslavval sem.

Ámde Jakobek, midőn dohányt és pálinkát
vásárolt, bekukucskált a korcsma ajtaján s
Kasia éppen akkor polkát táncolt Valencakkal.
A liu ezen is felháborodott, hát még mikor
Valencak a nagy tolongásban átkarolta a leányt
s háromszor megsókolta. Kétyszer az ajkán,
majd orcáján.

Mihályt Jakobek kezébe csuszította az ezüst
huszast, midőn nőtt Jakobek felháborodása.
Vojtekhez lépett és így szólt hozzá:

— Mondok valamit Vojtek!

— Miceodát?

— Kasia táncol.

Vojtek talpon termett.

— Táncol?

— Az ám!

— Hát?

— A templom melletti korcsmában.

— Láttad?

— Láttam.

— Kivel?

— Valencakkal.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Március 22. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Oktávián.
— Protestáns naptár: Oktávián. — Görög-keleti naptár
(március 9.): Szob. 40 vértanú. — A nap két 6 óra 2 perc-
kor, nyugszik 6 óra 13 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Arad-
ra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő idő-
járás várható: Fagy, elvéve csapadék.

Március 23. A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztá-
lyának zsebrja délután 5 órakor (Városház.)

Március 24. Az aradi atletikai klub díszturnája a
Weitzer János utcai polgári fiúiskola tornatermében.

Március 25. Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése
délután 10 órakor. — Az aradi polgári lövészegetlet köz-
gyűlése délután 11 órakor (Városház.) — Uj-Szent-Anna

ka/hollikus közönségének Mária-ünnepélye délután 4 1/2 óra-
kor (Polgári iskola.)

Március 27. A közuti vaspálya és téglagyár részvény-
társaság közgyűlése délután 10 1/2 órakor.

Március 29. A Neptun marofürdő közgyűlése délk
12 órakor (Kereskedelmi- és iparkamara.)

IDEGENEK ARADON.

— Március 21 —

Nádor szálloda Adám Géza utazó Budapest.
— Rajki Mihály tanító Dombegyháza. — Libner
Adolf utazó Budapest. — Nagy Ernő festőművész
Kolozsvár. — Fekete Mirlós festő Kolozsvár. —
Fekete Lajos festő Kolozsvár. — Bisfran Vazul lel-
kész Vágos. — Korda Lajos utazó Budapest. —
Páskasz Adelf bádigos Szeged. — Bergel Herman
bádigos Szeged. — Marci György malomtulajdonos
Szemlak. — Kohn Imre bádigos es neje Szeged.
— Komori József földbirtokos Szeged. — Udvardi
Géza bankhivatalnok Körmen. — Hári Lajos főpin-
cér Budapest. — Ney Karolin kereskedőné Paulis.
— Dömjén Lajos gőzmalomtulajdonos neje Tornya.
László Aladár hivatalnok Assód. — Vermes Ferenc
földbirtokos Alsóberki. — Pásko Nándor földbirtokos
Gyulavarsánd.

Nemzeti Színház.

Bérlet 163. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1906. évi március hó 22-én

SZAMOSI ELZA mint vendég:

A hajdúk hadnagya.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: Rajna Ferenc. Zenéjét
szerző: Czobor Károly.

SZEMÉLYEK:

Blanchfort	Faludi K.	Barbarina	Rontai B.
Balajthy	Ladislai J.	Jancourt	Zsigmondi A.
Vivenot	Delli Lajos.	Scheffenberg	Szamosy E.
Bissofshofen	Kulcsár L.	Szépiczig	Nyárai A.
Kressenbronn	Beregi S.	Albufera	Várnai Jenő.
Boreuai Imre	Hunyadi J.	Egy apáca	Benkőné P.
Hájas András	Borbély S.	Profóz	Palóczy Pál.

Közdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Limbbeck János

első magy. kir. szab. ércokporos-gyára és temetésrendezé-
intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alullottak fájdalomtól megtört szívvel
tudatják a forrón szeretett és felejtethet-
len jó leány, testvér, unoka, sógornő és
rokon

Barthel Erzsikének

folyó évi március hó 21-én, délelőtt 10
órákor, életének 17-ik tavaszán, hosszas
személyes után történt jobblétre szende-
rültét.

A boldogult drága halott földi marad-
ványai március hó 23-án, délután 4 óra-
kor fognak Csernovics Péter utca 28. szá-
mu házban a rom. kath. szertartás szerint
beszenteltetni és a felső temetőben örök
nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult
leiki üdvéért március hó 24-én, délelőtt 8
órákor fog a főt. Minorita atyák szentegy-
házában az egok Urának bemutatni.

Arad, 1906. március 21-én.

Aldás emlékére!

Özv. Barthel Sándorné szül. Horváth Mária, édesanyja.	Elekes Gáspárné szül. Barthel Tilda, Barthel Giza, Barthel Mariska, Barthel Terike, Barthel Juliska, Barthel Annuska, testvérei.
Özv. Horváth Józsefné, nagyanyja.	
Elekes Gáspár, sógora.	

Magyar == férfi öltöny-szövetet

gyártmányu

csak

a kizárólagos
posztó gyári
raktárban kap-
hatnak.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Telefon száma 475.

Piski telepen

egy jóforgalmu

temetkezési intézet

és saját ház

szabad kézből azonnal eladó.

Bardóczy Odön, vendéglős
Halász utca 41. sz. 299**Üzlet áthelyezés!****KÖTELES IMRE**

épület-, butor- és portál-asztalos

Aradon, Halász-utca 9. sz.,

Domány ház.

Elvállal minden az épület, butor- és portál-asztalos szakmába vágó munkákat, u. m.: épület-munkákat, üzleti berendezéseket, portálok föllállítását, konyha, salon- és háló-szoba butor berendezését jótányos árak, pontos és gyors kivitelben,

Tervezéseket díjmentesen készítik.

A nagyérdemű közönség szíves megrendelését kérve 309

tisztelettel

Köteles Imre,

épület-, butor- és portál-asztalos.

Czukorrépa

takarmányozásra, nagyobb mennyiségben míg a készlet tart, akár waggonon-kint Kurties állomáson, akár kisebb mennyiségben a helyszínén Iratoson hidmérlegelve,

eladó

Bővebbet 901

Hámory gazdaság

Arad,

Telephon 229.

Telefon szám 126.

Telefon szám 126.

WUNDER, kárpitos műterme

Temesvár-Belváros,

Lonovics-utca 6., (Hungária szállodával szemben.)

Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos műtermét, a legújabb, legstiliszerűbb és legolcsóbb díszítéseit és butormunkáit. — Elvállalok — konkurrenzia nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legszerűebbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Számaltanszor babizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.: Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalataim révén azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közönség bizalmát megnyerem. 587

Kiváló tisztelettel

WUNDER VILMOS.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle**Margit-Cremet,**

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan zsírt szelők, májfoltek, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindenemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

a Weitzer János-utcában 19. sz. alatt

egy polgári

kosztházat

nyitottam.

Pontos és gyors kiszolgálás, valamint izletes és tiszta ételekről beszélkedem.

Számos látogatásért eszedezik

Tisztelettel

651

Nagy Mihály.**Szálloda az****„Arany Oroszlánhoz“**

Temesvár-Józsefváros.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és igen tisztelt vendégeimnek szíves tudomására hozni, hogy a jelenleg is legjobb hírnevűk örvendő

„Arany Oroszlánhoz“ címzett szállodát

Temesvár-Józsefváros

átvettem és azt a mai naptól a saját ne-
vem alatt fogom tovább vezetni.En arra fogok törekedni, hogy a legjobb ételek és italok pontos és olcsó kiszolgáltatása által a n. érdemű közönség szíves partfogását megérdemeljem és a szálloda jó hírnevét továbbra is fentart-
sam. 581

A nagyérdemű közönség szíves partfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Grosz Theofil.

A még eddig fölülmulhatatlan valódi Malátsik-féle

patkányirtó pogácsa

a legbiztosabb szer egerek és patkányok teljes kiirtására

Császár és kir. szabadalom

Egy adag ára 30 fillér,

nagyobb adag 60 fillér.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemennél,

Aradon.

3878

Schweitzzi himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Ujdonságok már érkeztek!Costümökre, fekete, divatszínű és
angol kelmék!Pompás mintájú blous selymek és
blous kelmék!**Rosenblüh H. és Társa.**

Kirakataink árjegyzékei tájékoztatást nyújtanak, miért is azok megtekintését kérjük.

Schweitzzi himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Rumburgi és Creas vásznak!Nagy elővételünk folytán, az árak emelkedése dacára, az eddigi fel-
tűnő olcsó árakat fentartjuk.

3811

Chiffon, pamutvászon, fehér és színes asztalneműek, törülköző és törlőruhák versenynélküli olcsó árakon kaphatók!

NÁGELE ANTAL

gyógyszertára a Szt.-Háromsághoz
Temesvár, Gyárvaros fő-u. 44.

„HELEN”

arc- és kézcreme szepők, máj-
foltok és mindennemű bőrtisz-
tatlanságok ellen. Este lefek-
vés előtt használandó.

Tégelye I kor. Próbategely 60 f.

„HELEN”

mosdó víz üvegje I korona.

„HELEN”

pouder dobozza I korona.

Hozzávaló szappan drb 80 fill.

Aki akar évente

5000 koronát keresni,

az küldje ajánlatát

SW. 500. WEISZ & C.
Mannheim.

SZALLASY ALADÁR

harisnya-kötője

Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,

valamint 501

keztük, kamáslik, alsószok-
nyák, alsóingek és minden e
szakmába vágó javításokat.

Női és férfi fejelés 50 fillértől 60—
70 fillérig, gyerek harisnya 40—50
fillérig, női harisnya új 80 fillértől
egész I kor. 40 fillérig, férfi haris-
nya 60 fillértől I kor. 20 fillérig.

Magamat a t. közönség szíves
figyelmébe ajánlva és becsecs párt-
fogását kérve, maradtam

kiv. tisztelettel SZALLASY ALADÁR

CZERNÓCZKY MIHÁLY

uri és női cipész

Aradon, Kossuth-utca 66. sz. Fiák-ület: Doros
Béni-tér 2. sz. (Kneffel-házban).

Ajánlja a n. é. közönség fi-
gyelmébe saját készítményű

uri-, női- és gyermek-czipő raktárát

rendkívül olcsó árak mellett. —

Legjobb gyártmányu czipő lakkok,

cremek és fűzők minden színben

raktáron. 709

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14
karatos aranyból és finom
ezüstből, ugyszintén arany,
ezüst, orosz tulaezüst és mi-
ndenemű fem- és inga, fali,
ébredő órák rendkívül nagy
választékban, olcsó árak mellett
kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerésznei

Arad, Szabadság-tér.

Sikonyi-utca sarkán,
ragi színház épület. 232

RÉZ ÉS VASBUTORGYÁR ARADON.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a tavaszi saisonra való tekintettel a vil-
és kerttulajdonos urakat, hogy

kerti lugasaim, székeim-, padjaim- és napvédőim

elsőrendű, számtalan évekig tartó, rendkívül izléses kiállításban nagy mennyiségben
rendelkezésre állnak bármilyen nagyság és méret szerint.

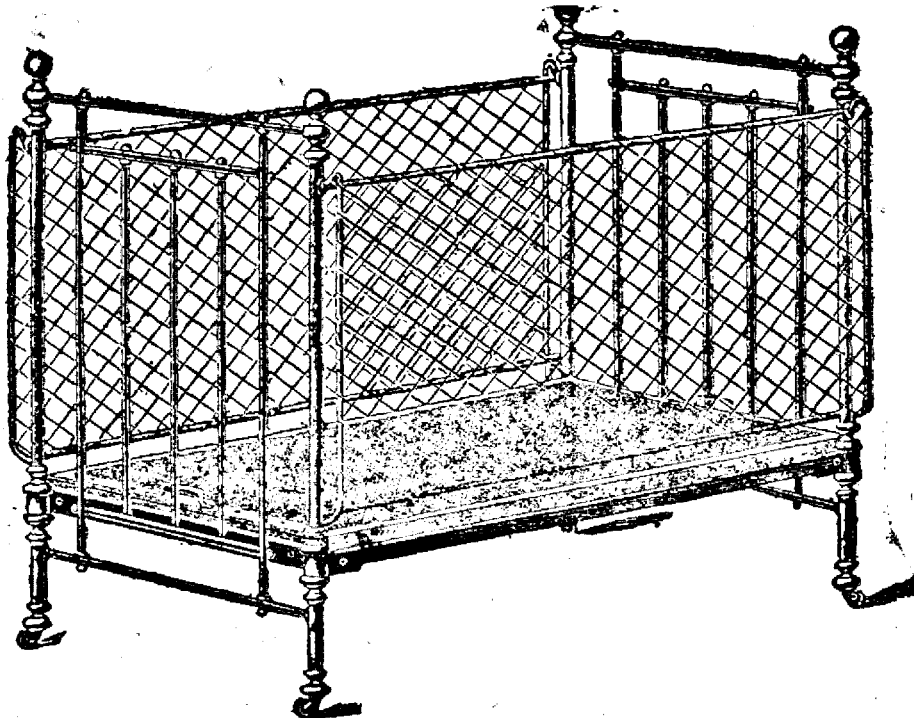
Saját gyártmányu

918

réz- és vasbutorok, sodrony-ágybetétek

pazar kiállításban.

Kívánatra képes árjegyzékkel vagy írásbeli levelezéssel költségtérítéssel.

Szíves megrendelést kér kitünő tisztelettel

FLEISCHER TESTVÉREK.

Gyárhelyiség: Aulich Lajos-utca 14. szám.

Raktár: Lázár Vilmos-utca (Földes-palota).

Telefon szám 423.

Csődtömeg eladási hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok az állandó csődválasztmány határozata folytán ezennel közhírré teszem, hogy vb. ifj. Löwy Armin Utóda, aradi közadós cég csődtömegéhez tartozó és az Aradon felvett csődleltár 65—963. tételei alatt felvett 14112 K. 46 f. beszerzési árral bíró 8389 K. 40 f. becsértékű rőfös, rövid- és divatáru cikkek, továbbá a leltár 964—982. tételei alatt felvett 1185 K. beszerzési árral bíró 475 K. becsértékű üzleti berendezési tárgyak, csomagoló papirosok és tűzmentes vas-pénzszekrény ajánlati árverésen eladatnak.

Felhívom ennél fogva a venni szándékozókot, hogy a becs-
érték 10%-al, mint bánatpénzzel ellátott ajánlataikat akár az
árúrára és üzleti felszerelésre külön-külön, akár az összes in-
gókra együttesen, írásban f. évi márczius hó 30-ik napjának
déli 12 órájáig nálam adják be.

Az eladásra hirdetett ingó előleges jelenkezés után napon-
kén d. u. 3—5-ig megtekinthetők.

Vevő köteles a vételárat és a vételári összeg után a III.
foku bélyegilletéket az eladás után 24 óra alatt kezeimhez
késpénzben lefizetni, köteles továbbá az összes megvett tár-
gyakat 3 nap alatt elszállítani. Az üzlethelyiség május hó 1-ig
a tömeg rendelkezésére állván: a további használatot illetőleg
a vevő külön egyezséget köthet.

A választmány a beérkezett ajánlatok fölött f. évi márczius hó
30-ik napján d. u. 3 órakor Aradon Dr. Mittler Izidor, ügyvédi
irodájában tartandó ülésén fog határozni, fenntartván magának
a jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni,
va' amennyit visszautasítani, az árverést azonnal szóbelileg
folytatni, esetleg az ingókat más módon értékesíteni.

Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne
s különösen a vételárat a kikötött időben le nem fizetné, avagy
az árukat átvenni és elszállítani elmulasztaná: a bánatpénz
elvezetésén felül a megvett ingóságok a vevő kárára és
veszélyére fognak értékesítettetni.

Sem a választmány, sem a tömeggondnok az áruk minő-
sége, mennyisége és ugyanazonosságáért szavatosságot nem vállal.
Arad, 1906. márczius hó 20-án.

Dr. Deutsch Izso,

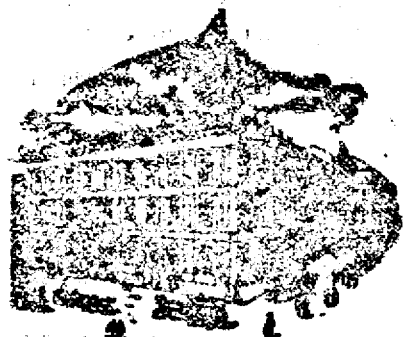
ügyvéd, vb. ifj. Löwy Armin Utóda tömeggondnok

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Grand Hotel

„HUNGARIA”

Temesvár.

Első rendű szálloda

Egész új, a képzelhető Comforttal berendezve.
Gyönyörű kávé- és étterem helyiségek.
Szép nyári és téli kert. — Társalgó és já-
ték terem. Tus- és kád-fürdők a házban,
valamint pilseni sörszoba dus reggeli ét-
lappal. Pontos kiszolgálás és a lehető leg-
messzebb menő méltányosság biztosítottik.
Teljes tisztelettel Müller Mihály szállodás.
Városi, vármegyei és Interurban telefon állomás 28

Legjobb minőségű box és chev-
raux krémek kaphatók.

A nagyérdemű közönség

saját érdekében!

Mielőtt kész cipőt vásárolna,
nézze meg, hogy van-e mintaczi-
pészetemben elsőrendű anyagból ké-
szült visszamaradó czipő? vagy
tessék mérték után rendelni.

Rendelések 24 óra alatt elké-
szíttetnek.

Általánosan elismert tény, hogy
czipőim formásak és tartósak.

Tisztelettel 762

Seelinger M. Andor

uri és női mintaczipésze

Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopädi gyógyczipőknél nagy sikerű
eredmények.

Városi és megyei telefon 115 szám.

Ősz hajszálak

három nap alatt visszanyerik ere-
deti ifjúkori színüket a

BAROSAY-féle

HAJREGULATOR

használata által.

Garancia ártalmatlanságért és hatásért.

Ára egy üvegnek I korona

Kapható a készítőjénél

BARCSAY KÁROLY

304 gyógyszer-tárában

SZEGEDEN, Széchenyi tér 12. szám.

Veszek

urasságoktól használt nyári
és téli férfi ruhákat, utazó-
bundákat, háló- ebédli és
más butorokat

a legmagasabb áron veszek és el-
adok. Kívánatra vagy levélbeli meg-
hívásra hához is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izraelita templom épület.)

Üzlet átvétel!

Tisztelettel értesitem a nagy-érdemű helybeli és vidéki közönséget, ugyancsak nagyrabecsült rendelémet, hogy 15 évig

Gorzó és Társa

czég alatt fennálló

ozipészüzletet

amelynek fennállása óta beltagja voltam, a mai napon átvettem s azt ezentúl a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. 318

Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,

ozipész. Salacz utca 2 sz.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim tudomására hozni, hogy a legjobb hírnévnek örvendő

vendéglő és sörházat

„Uj Zenélő Órához“

Temesvárott, a városház utcában és azt személyesen vezetem tovább.

Iparkodni fogok kitűnő konyha és pince által, valamint pontos kiszolgálás által, a n. é. közönség szíves jóindulatát megnyerni és vendéglőm jó hírnevét megerősíteni.

Számos látogatást kér tisztelettel

Müller Károly

571 az „Uj Zenélő Órához.“ Temesváron.

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítéseiteket.

Parkirozásokra tervvel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. 645

Esztergályos-műhely

áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy 653

esztergályos-műhelyemet

megnagyobbítva

Karolina-utca 3. sz. a. helyeztem.

Elvállalok minden az esztergályos szakmába vágó új és javítási munkákat jutányos árak, pontos és gyors kivitelben.

Hordó-csapokat minden nagyságban raktáron tartok.

Szíves támogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

Rossu Miklós,

esztergályos

Aradon, Karolina-utca 3.

Jó étvágy,

Könnyű emésztés,

Szabályszerű anyagcsere

„Styriaquelle“ ásványvizet rendszeresen használja. Borral, cognackal, gyümöslével keverve kitűnő ital. 3944

a testi jóérzés alapjai, amelyet mindenki könnyen megszerezhet, ha rohitsi „Tempelquelle“ vagy a rohitsi

Ajánlok:

Vasaláshoz mosóintézeteknek, magánfeleknek, kovácsoknak, lakatosoknak

pormentes BÜKKFA-SZÉN-et

Lakások, irodák és műhelyek fűtésére, csépléshez és szántáshoz, lokomobilok és gőzkazánok fűtésére

szalon fűtő KÖSZEN-et

és ILONA szalon BRIKETT-et.

Helyben házhoz vagy a vasúti állomásra szállítva.

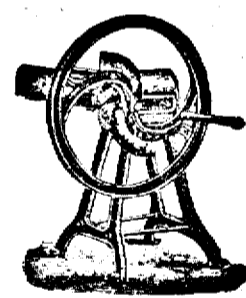
Altman Ede

fűszer- és vegyesáru-üzlet bősérlés, motorhajítással 267

Wesselényi- és Kiss Ernő-utczák sarkán,

Telefon szám 46.

... ARADI VASIPARI SZÖVETKEZET ...

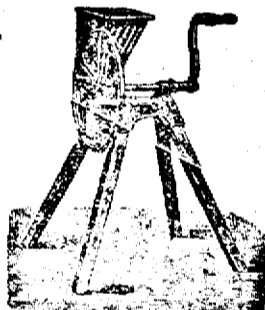

réz- és vasöntőde, gép- és lakatosáru-gyár.

Gépjavitó-műhely.

Arad, Ujterem-utca 11.

Telefon 388. szám.

Ajánlja

szecska- és répvágóit

és mindennemű

öntvények elkészítését.

Kávéház átvétel!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy az

Arpád-téri

Korona Kávéházat

megvettem és egészen újonnan berendeztem, vasárnap, e hó 25-én ünnepélyesen megnyitom. 644

Jó és pontos kiszolgálás, ugyancsak tiszta italokról kezeskedem. Minél számosabba látgatásért esd Tisztes tisztelettel

Stefanovits Mihály,

a Korona kávéház tulajdonosa.

Nekem már

nem kell reklam.

Mert mindenki tudja, hogy

SZILÁGYI MÁRTON

műtörás

a m. kir. államvasutak szállítójánál s színház oldata mellett

minden órajavítás csak 90 kr.

Óraüveg 10 kr. mutató 5 kr.

Egy ébresztő-óra frt 1.40.

Raktáron mindennemű zseb- és faliórák bámulatos olcsó árak mellett, a színház oldala mellett.

Inga, vagy bármilyen nemű fali óráért hazhoz küldök és pontosan megcsinálva haza szállítom. Csak egy levelezőlapot tessek írni. 272

Bogdánovits Mihály

épület és műbutor asztalos

Aradon, Demeter-utca 37. sz., saját ház.

Elvállalok épület és műbutor, kirakatok, iroda és bolti berendezések teljes elkészítését.

Kiválóan ajánlom az építő nagyközönség szíves figyelmébe műhelyemben készített s házépítéshez szükséges asztalos munkáimat. — Ugyancsak butorokban nagyban megrendeléseket is elfogadok. Vidéki megrendeléseket is elfogadok és azok gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

Elvállalok mindentelje javításokat.

Szolid áram mellett a nagyközönség szíves bizalmáért eszedezem

Kitűnő tisztelettel

Bogdánovits Mihály,

Demeter-utca 37.

331

Ház, birtok vétel és eladás, terményközvetítő

kereskedelmi ügynöki iroda

ZEINER IGNÁCZ

Simonyi-utca 6. sz.

a leggyorsabban teljesíti az e téren 291

megbízásokat.

1836-ól üres telek Uj Mikalokán az országot mellel olcsó aron eladó. Bovebbat a fenti czögnél.

Keti részletfizetésre

adok

órákat és ékszereket.

Kézpénzért veszek.

Órákat, ékszereket, törött aranyat, ezüstöt, gyémánt s brilliánt köveket.

Nagy órajavitó műhelyemben

minden 137

órajavitás 80 kr.

Zsebóra üveg 10 kr.

Schwimmer Albert

órák és ékszerész Arad.

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

(Pószl kávéház mellett, Flume kávéházzal szemben.)

APRÓ HIRDETESEK.

Aradmegye,

Paulis községben 515 h. szám alatt fekvő ház 2000 □-l telekkel és a hegyen szőlőkerttel együtt azonnal eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 825

Veszünk könyvtárakat

egy-egy könyvet, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedése Arad. 285

Szalonna,

74, zsir 80, friss sertés hus 72, füstölt hus 70, füstölt sonka 90, füstölt kolbász 90, friss kolbász 70, paprikás szalonna 78, szalámi 1.65, swartli 70, friss tepertő 68. Bózza paprika 1.20. 50 klg. grammként bérmentve szállít Garai Károly Arad. Árpád-tér 4. szám. 892

Vajat, lúdszirt

teljesen pótol főzéshez, sütéshez kitűnő, szagtalan, szapora, kellemes, egészséges **קוש** kókuszszirm. Könnyen emészthető, cukor- és gyomorbetegségeknél melegen ajánlható. Postadoboz (teljsúly 5 kilogramm) finom 5.50 kor., legfinomabb 6 kor. Elárusítóknak nagyban legolcsóbban. Húsvéti zsirt kérem idejében megrendelni. Klein Sándor, Tolcsva. 776

Egyetemi hallgató

elvállal házi és magántanítást felelősség mellett. Cím a kiadóhivatalban. 926

Benzin cséplőgarnitúra

6 lóerős Osers és Bauer locomobil, Mayer cséplőszekrényvel egy éves, kedvezően kapható Aradon, Boros Béni-tér 15. II. emelet, ajtó 18. 775

Egy rövid zongora

eladó Neumann Antalnál, Deák Ferencz-utca 36. sz. alatt. 798

Csinosan bútorozott

külön bejárattal szoba azonnal kiadó Andrassy-tér 20. sz.

Aranykéz-utca 2.

számu házban 3 szoba és 1 konyhából álló, zárt folyosóval ellátott lakás május elsejétől kiadó.

Uzleti könyvek

és irodai cikkek elsőrendű minőségben igen olcsó árakon kaphatók Kerpel Izsó könyv- és papírkereskedésében, Aradon. 264

Hehs Victor

törvényszéki bejegyzett és az egész országban bevezetett **hiteltudósító** irodája Aradon, Tököly-tér 6. sz., Frik-ház. Alapítatott 1898. 371

Nagymennyiségű maculatura

aladó a kiadóhivatalban.

Intelligens kisasszony

hosszu bizonyítványokkal, pénztárosnői állást keres, üzletbe. Cím a kiadóhivatalban. 887

Kiadó lakás.

Weitzer János utcában, főpostával szemben, 7 szobás lakás, megfelelő mellékkeliségekkel május 1-től kiadó. 927

Fiatal nő jó családból,

a háztartás vezetésében jártas, varni tud, ajánkozik gyermekek mellé vagy házvezetőnek jobb családban. Megkereséseket „Megbizható” jellegre Arad postarésztente kérem. 982

Szabadság-tér 3 szám alatt

egy I. emeleti udvari lakás május hó 1 től kiadó. Kiválóan alkalmas szabó műteremnek. 929

5777—1906. sz.

Hirdetmény.

A fiumei hadtengerészeti akadémiában az 1906/7 ik tanév kezdetén betöltendő egész ingyenes és

féldíjmentes, valamint fizetéses és alapítványi helyekre vonatkozólag a cs. és kir. közös hadügyminisztérium tengerészeti osztálya a pályázati hirdetményt közzétette.

Miről az érdeklődők azzal értesítettek, hogy a részletes pályázati feltételek a városi katonai osztályban betekintheők.

Arad, 1906 évi márczius hó 17-én.

A városi tanács.

Vegyeskereskedés!

Orsovai duna-hal!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy Aradon, **Deák Ferencz-utca 39. sz.** alatt van, a Sebessy-féle asztalos árték gyárával szemben az orsovai halhoz emelt Bregy I. özég üzlete szombaton egész nap zárva, vasárnap egész nap nyitva van.

Egyben van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek becses tudomására hozni, hogy pénteken az összes halakat kiárítottam, s ezentúl mindennap kis küldeményű, esütörtökön nagy küldeményű halak érkeznek.

Továbbá kaphatók mindenféle déli-gyümölcsök és zöld főzelékek.

Felhívom a uraságok b. figyelmét, kiknek zöldség-ujdonságaik vannak, azokat a legmagasabb árban megveszem szállításra.

A halak Éles Armin ur fióküzletében ugyanazon árban kaphatók, mint nálam.

A nagyérdemű közönség becses pertogását kéri

Luttwak I.

343 teljhatalmu üzletvezető.

Postai megrendeléseket Luttwak I. Arad, Deák Ferencz-utca 39. szám alá kérem intézni, ahol azok a következő órában belüli lelkiismeretesen lesznek elintézve.

Nem reklam!

Hanem tény!

hogy Aradon a legjobban és legolcsóbban lehet vásárolni a

HEGEDÜS ÁRMIN

ujjonnan berendezett áruházában

Aradon, a Szabadság-téren 17. sz. alatt, a 13 vértanu szoborral szemben.

Kis árjegyzék kivonat:

Állandó okassió szövetség, csak ruhára alkalmas Mtre 47 krtól.

120 cmtr. széles divat és fekete színben, ruhára és costumokra Mtre 95 krtól feljebb.

120—140 cmtr. széles kizárólagosan costumra alkalmas Mtre 60 krtól 4 frt 50 krig.

Czégem különlegessége divatos Ombreé blouz kelme Mtre 63 krtól.

Meglepő ujdonságok blouz kelmékben, koczkás és csikos Mtre 98 krtól feljebb.

Több mint 10,000 vég mosó delain remek fantazi színekben, fölülmulja a francia árut Mtre 20 krtól 27 krig.

A hazai vászon és tarkaáru gyárak egyedüli lerakata, egy vég vászon 3 frt 75 krtól, egy vég kanavász 3 frt 35 kr.

Eső- és napernyők már 1 frt 10 krtól, a világhírű legjobb anticke ernyő csak 1 frt 75 kr.

Egy-két személyes gloth paplan hófehér vattával ezelőtt 4 frt, most 2 frt 95 kr.

A fenti árakban csak

HEGEDÜS ÁRMIN ÁRUHÁZÁBAN LEHET VÁSÁROLNI

Aradon, Szabadság-tér 17. szám alatt, a 13 vértanu szoborral szemben.

Figyeljünk a kékre festett kirakatra!